

RINDALSHOLT PER-ARNE

FRØYDISVEI 17 A
1158 OSLO 11

Returadresse:
Frennings vei 3,
Oslo 5

DELTA PÅ SJAKKLEIR I SOMMER!

NSFU har gleden av å invitere alle sjakkungdommer mellom 9 og 19 år til sjakkleir to steder i sommer.

Årets første sjakkleir holdes på Jægtvolden pensjonat på Inderøya sør for Steinkjer i dagene 30.juni - 4.juli. (Landsturneringen i Steinkjer starter to dager etter, og dagen imellom er det kongress pluss NM i lynsjakk.) Pris for hele leiren med opphold og helpensjon i fire døgn er kr. 660,-. En fin kombinasjon med NM! Vi håper også på mange deltagere fra Trøndelag og Nord-Norge denne gang.

Den andre sjakkleiren år holdes på velkjente Gausdal Høifjellshotell nord for Lillehammer i tidsrommet 4.-8. august. Dette blir ved siden av de første rundene i Junior-VM samme sted. Du kan bl.a. følge Simen Agdestein i aksjon.

Pris for leiren med opphold og mat blir kr. 680,-.

Begge sjakkleirene følger vårt tradisjonelle opplegg med undervisning i grupper inn delt etter ferdigheter. Dyktige sjakkilere på alle nivåer fra de helt "ferske" spillerne til juniorlandslagsnivå. Ved siden av sjakken er det naturligvis fritid med uteaktiviteter og et godt miljø.

Påmelding til begge sjakkleirene til NSFU, Frennings vei 3, 0588 Oslo 5. Tlf.(02) 151241. Innbetaling av leiravgiften til bankgiro 1609.13.83113.

... til Gausdal, til Gausdal!

Tre NGP-turneringer på 10 dager + Junior VM!!

- * Mens du kan følge Simen's kamp i junior VM, har du anledning til å spille med i tre NGP-turneringer: "Skei NGP" 8-10., "Peer Gynt Open NGP" 12-16. og "Jarl Cup NGP" (hurtigsjakk) 16-17. august.
- * Dessuten byr vi på "Jarleslaget" (hurtigsjakk) den 16de og en hel serie med lynturneringer
- * Spesialpriser full pensjon på spillestedet Gausdal Høifjellshotell, samt hytter til utleie like i nærheten. Familierabatter. Rabatter ved deltagelse i flere turneringer.
- * NSFU's sommerleir 4-8., Internasjonal Kadeturnering 8-12. august.
- * Stormesterturneringen Gausdal Internasjonal går 26. juli - 3. august, også spillere uten Fide Elo, kan delta!

* Junior VM fra 4. til 18. august. *

GÅ IKKE GLIPP AV DEN STORE SJAKKFESTEN PÅ GAUSDAL HØIFJELLHOTELL

Kontakt: A J Eikrem, Briskebyvn. 48, 0259 Oslo 2, tlf. 02-55 22 84.

Det kan bli langt rimeligere også, enn man kan tro . . . !!!

Nr. 3 mai 1986

NORSK SJAKKBLAD

Det første jente-NM i sjakk ble en stor suksess. På bildet er mesterskapets høye beskytter Anna Elisabeth Westerlund i trekket mot arrangementssjefen på Karmøy, Sigmund Salamonsen. De tre nybakte norgesmesterne Sylvia Johnsen, Stjernen, Elisabeth Rikardsen, Veitvet og Sissel Haringstad fra arrangørklubben Sevland følger med i den uhøytidelige dysten.

NORSK SJAKKBLAD
Fremningsv. 3
0538 Oslo 5

Redaktør: Øystein Brekke
Redaksjonssekretær: J R Kjelken
Redaksjonsutvalg: IM J Tisdall,
P Stigard, H W Hermansen
Sonekontakter: J S Berglund,
H Eiken, T Strand.
Problemisten: Nils G G van Dijk.
Medlemsblad for Norges Sjakkforbund. Abonnementspris for ikke medlemmer 1986: kr. 120.
Betales til NSF.

Trykk:
Reprografisk Industri a/s.

INNHOUD

Jentene kommer!	3
Heltorsk stortesturnering	5
Juniorenes påskebord	11
Overraskende kadettvinner	14
Seriesjakk	15
Nordnorsk sonefinales	18
Lokalstoff Østlandet	20
ELO-RATINGEN	21
Lær sjakk	25
Kombinasjoner	28
Ingrid Dahl i Frankrike	29
Kretsformann Ivar Berri	29
Norges Grand Prix	31
Problemisten	36
Norske klubbaviser	37
Terminliste 1986	38
Presidenten om elitesjakk	39
Forbundsnytt	40
Turneringinformasjon	42

Redaksjonen avsluttet 16/5-86

Har dere klubbavis?

Selv om det nå er i ferd med å bli sommerferie i norske sjakklubber, vil vi her og nå slå et slag for klubbmiljøet. Det er vel nettopp tid for å oppsummere sesongen og se hva som kan gjøres enda bedre til høsten.

Alle vil være enige i at miljøet har mye å si for oppslutning og interesse. Et godt miljø lar seg ikke uten videre organisere. Men blant mange ingredienser som kan ha betydning for miljøet i en sjakklubb, vil vi her trekke fram KLUBBAVISA som et verdifullt aktivum.

En klubbavis kan i mange tilfeller leses av som tegn på eksisterende velstand og trivsel. Men se sakene fra den andre siden: Kunne det ikke bety en hel del om ett eller flere medlemmer ble motivert til å lage en klubbavis? Med dagens standard på og utbredelse av kopimaskiner er det også blitt en ganske lettvint sak å klippe og lime sammen en enkel trykksak. Still ikke for store krav. Det er ikke nødvendig (men naturligvis mulig) å legge en masse arbeid i produktet.

En klubbavis utgjør på den ene siden et uhøytidelig forum for kontakt mellom medlemmene. Men ikke mindre burde den være en viktig informasjonskanal fra styret til det enkelte medlem. Kombinér med planlagte rundskriv til medlemmene, og ta gjerne med kopi av noe av den informasjonen som er kommet til klubben. Mangelfull informasjon er nok en stor svakhet innen mange av våre klubber. Det er viktig å nå fram også til medlemmer som ikke er til stede hver gang og de som sjeldent eller aldri har anledning til å møte på sjeldent har anledning til å møte på klubbkveldene. Slik blir miljøet sterke.

Lag klubbavis! Tykk eller tynn, god eller mindre god, det er ikke avgjørende.

ØB

Les om norske klubbaviser på side 371

Jentene kommer!

Det første norgesmesterskapet i sjakk for jenter ble spilt på historisk grunn på Karmøy i dagene 11.-13. april. Så er det også grunn til å håpe at turneringen skal få historisk betydning i norsk sjakk som innledningen av en tid da jentene gjorde seg sterkere gjeldende enn før.

I forhold til at Norges Sjakkforbund har ca. 3% kvinnelige medlemmer og NSFU ca. det dobbelte, var det et imponerende syn med 43 norske jenter samlet på ett brett til turnering. Med tilsvarende oppslutning ville Landsturneringen samlet over tusen deltagere. Hovedåren for den gode deltagelsen tilfaller arrangementets primus motor Sigmund Salamonsen som gjorde et imponerende kontaktarbeid på forhånd med først brev og senere innbydelse personlig i posten til hvert jentemedlem i NSFU.

Sævelandsvik på Karmøy var et naturlig sted for et første jente-NM. Sevland

skoles Sjakklubb utgjør et miljø der sjakkspillende jenter ikke har vært noen sjeldenhets. For noen år siden stilte de faktisk med et rent jentelag i Rogalandsmesterskapet for skolelag, og en av disse jentene ble nå norgesmester på hjemmebane!

Fra først til sist ble det et arrangement utenom det vanlige i velforberedt regi av Sigmund Salamonsen. En fikk inntrykk av at store deler av lokalsamfunnet var trukket med. Etter at Karmøyrs ordfører Hans Sund hadde foretatt åpningen, disket foreldre og andre voksne ledere opp med åpningsmiddag like velsmakende som hyggelig. Da turneringen var ferdigspilt skjedde tilsvarende (med premieutdeling).

Premieringen var et kapittel for seg: Både inngraverte pokaler og diplomer til hver deltager, dessuten skjønnhetspremier til de tre beste partiene i hver klasse.

NM FOR JENTER

Karmøy 11-13/4 -86

Gruppe kadett/junior

1.	Sylvia Johnsen, Stjernen	+10	+11	+02	+03	+05	5	12,5	
2.	1K Sissel Haringstad, Sevland	+16	+05	-01	+04	+06	4	14,5	
3.	2K Kristin Halvorsen, Stavanger	+15	+06	-04	-01	+12	3½	13,5	
4.	3K Anne Sofie Grude, Stavanger	+13	+12	=03	-02	+10	3½	11,5	
5.	Mette Tveit, Sevland	3	6.	Laila Sidselrud, Kongsvinger	3	7.	Pernille Strandabø, Askøy		
3.	8.	Åse Wetås, Stavanger	2½	9.	Mariann Korneliussen, Lyderhorn	2½	10.	Ellen M Vigmostad, Kristiansand	2
8.	11.	Gunn Vedøy, Stokkastrand	2	12.	Helene Hauge, Sevland	2	13.	Anne M Kvamme, Bergen	1½
1.	14.	Annie Heieren, Tyrstrand	1	15.	Helene Chr. Jensen, Stjernen	1	16.	Vivian Abbi Johnsen, Stjernen	½

Gruppe lilleputt

1.	Elisabeth Rikardsen, Texaco/Veidvet	+20	+21	+06	+07	+04	5	12,0	
2.	Rita Johnsen, Fana	+05	+10	-03	+19	+08	4	14,0	
3.	Vibeke Omberg, Texaco/Veidvet	+03	+26	+02	-04	+06	4	14,0	
4.	Kristin Kvam, Moss	+14	+18	+24	+03	-01	4	13,5	
5.	Hilde Cecilie Jakobsen, Kr.sand	-02	+22	+11	+17	+07	4	12,0	
6.	Sheila Barth Berntsen, Moss	3	7.	Tone Fjogstad, Riska	3	8.	Hanne Kristin Hop, Stokkastrand	3	
9.	9.	Britt Eva Bjerkvik, Fana	3	10.	Linda M Bentsen, Kristiansand	3	11.	Marianne Fyhn, Natland	Bergen
12.	12.	Marthe Cecile Palko, Stavanger	3	13.	Christine Skaa, Krokeide	3	14.	Anita Gudmestad, Sandnes	2½
14.	15.	Cathrine Thorstensen, Krokeide	2½	16.	Siv Andersen, Lyshovden	2½	17.	Marie Waagan, Moss	2
17.	18.	Anne Grethe Nilsen, Stokkastrand	2	19.	Janne Eidem, Bergen	2	20.	Ann Kristin Kraft, Moss	2
20.	21.	Lise Lein-Mathisen, Sevland	2	22.	Kristine Iversen, Ganddal	2	23.	Marit Iren Tjelta, Ganddal	1½
21.	25.	Monika Danielsen, Riska	1	26.	Evy Fagerland, Sevland	1	27.	Anita Liknes, Stokkastrand	1

Klassenindelingen i det nye mesterskapet er tilsvarende som i forbundets Landsturnering: junior under 20, kadett under 16 og lilleputt under 13 år. De yngste var ikke uventet i flertall. Mange av dem er nokså ferske spillere, men med den utviste entusiasmen og sjakkleden er utviklingsmulighetene store.

Elisabeth Rikardsen (12) fra skolesjakk-miljøet til Bror Eeg på Veitvet i Oslo ble vår første lilleputtmester for jenter. Hun vant alle sine fem partier og viste gode konkurranseegenskaper ikke minst i en vanskelig stilling i det avgjørende partiet mot Kristin Kvam i siste runde. Elisabeth har også premier fra konkurransedans, men nå har hun aller mest lyst på sjakk.

Kadett- og juniorklassen spilte sammen fordi det bare deltok fem juniorer. Tidligere OL-spiller Sylvia Johnsen (17) sto nærmest i en klasse for seg med stabilt spill. Hun har vart noe opp og ned det siste året, men ser nå ut til å være i framgang igjen.

Kadettene hevdet seg gjennomgående fint i den kombinerte klassen, og ikke helt uventet havnet alle medaljene i verftsbygda Rogaland. Det var naturligvis en stor og gledelig begivenhet at arrangørklubben selv fikk norgesmesteren i Sissel Haringstad (14). Hun er stille og beskjeden og spiller tilsvarende pent og fornuftig, men usikkerhet i tidsnøden kunne kostet henne dyrt. Med spilling og trening tror vi Sissel kan nå langt. Og en NM-tittel bør vel være den rette inspirasjonen.

ET NORGESESTERMØTE

Jonathan Tisdall kommenterer:

Hvit: Sylvia Johnsen, Stjernen
Svart: Sissel Haringstad, Sevland
BIRD

1 b3 g6 2 Lb2 Sf6 3 e3 Lg7 4 Le2 0-0 5 f4 Sc6 6 Sf3 d6 7 0-0 Lf5 Svart burde benytte anledningen til å spille 7 - e5 for å bli aktiv i sentrum. 8 fx5 Sg4! er bekvemt for svart. 8 Dc1 Sb4?? 9 d3 Forbereder e4. Svart må nå tape tempo. Hennes neste trekk dekker opp for den første trusselen, men svekker feltet e5. 9 - d5 10 a3 Sc6 11 Sbd2 e6 11 - Sg4 12 Lxg7 Kxg7 13 Dd2+ og 14 e4 tillater hvit å ekspandere i sentrum. Teksttrekket gir hvit sjansen til å begynne aggressive aksjoner basert på g4. 12 Sb5 Tb8 13 Sdf3!!? 13 h3! Sxe5 14 fx5 Sd7 15 g4 Dh4 (eller

15 - Sxe5!?) gir svart visse motsjanser, men (13 h3 Sxe5) 14 Lxe5 opprettet holder trusselen g4 og setter løperen på f5 i fare. 13 - Sxe5 14 Sxe5 Se8 15 g4 16 16 gx5 fxg6 17 fxg6, 17 fxe6!? fortjener også oppmerksomhet. Hvit foretrekker å frambringe to angrepssmål (e6 og g6) heller enn å risikere at en hvit bonde på e6 blir svak. 17 - hxg6 18 Lg4! De7 19 De7! 19 Kh1 ser bedre ut, klargjør g-linja for aggressive handlinger. 19 - exf4 20 Lxg7 Sxg7 21 exf4 Tce8 22 De5 De5+!! 22 - Sf5 reduserer løperdiagonalen og er solidere. Svart prøver å forsøre seg aktivt og med list. 23 Tf2

23 - g5!! 24 d4 24 Dxg5 e5 25 f5 er godt for hvit, men 24 Dxg5 De3! (med Ideen - e5) gir svart motspill. 25 h4 synes risikabelt, men er bra, f.eks. 25 - Dg3+? 26 Tg2 Dxf4 27 Lxe6+! og Dg7 matt. 24 - Dc3 25 Tafl 25 Tel gx5 26 Tg2!! fortjener oppmerksomhet. 25 - gx5 26 Tel f3?! Feilplassert aggressjon. Svart kunne ha fortsatt sin beundringsverdige kamp for motspill etter en vanskelig åpning med 26 - c5! 27 Te3 Da1+ 28 Tf1 f2+ 29 Kg2 Dxa3 30 Tg3 De7 31 Lxe6+ Dxe6?? Etter 31 - Kh7 kan svart fortsette å kjempe. 32 Dxg7 matt 1-0

Så må vi håpe at den vellykkede premieren har slått an tonen for minst like mange deltagere i jente-NM neste år. Mesterskapets hedersgjest og høye beskytter, vår utrettelige sjakkvenn Anna Elisabeth Westerlund (79) fikk i alle fall jentene til å høye å trenere og spille sjakk hele året som kommer og delta igjen alle kommande år. En hjertelig takk til Anna Elisabeth som også en gang ga unge sjakkpiller inspirasjon og bidro til at arrangementet ble en fest.

Det var en stor glede å være turneringsleder i et NM hos Sigmund Salamonsen på Karmøy før tredje gang. Takk til Ingrid Salamonsen og Kenneth Flotve som unnværlige medarbeidere og til Geir Arne Drangeid som redigerte den høyst lesverdig "Sevlandsbullen". Vel blåst, Karmøy!

Påskesjakk i Oslo er blitt en god tradisjon. I år gikk Brugata Sjakkklubb og Sjakkklubben Stjernen sammen om den eneste stormesterturnering arrangert i hovedstaden utenom OSS' store jubileumsturnering i 1984. I de velvillig utlånte lokalene i Statens Bibliotekshøgskole var det også plass til NSFU's uttagningsturneringer for juniorer og kadetter. Fem minutters spasertur unna møttes spillere til Oslo Grand Prix. Det var en viss sjakkatmosfære i byen denne påsken, til glede for deltagerne og det hjemmeværende publikum.

Helnorsk stormesterturnering, med bare IM-napp . . .

ved Jonathan Tisdall

STORMESTERTURNERENGEN I OSLO

22-30/3-86

1	IM Jonathan Tisdall, Brugata	2455	x	1	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$	6½
2-3	IM Knut J Helmers, Stjernen	2455	0	x	$\frac{1}{2}$	1	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$	1	6
2-3	IM Leif Øgaard, Brugata	2430	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	x	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	1	1	6
4-5	FM Berge Østenstad, Asker	2370	1	0	0	x	$\frac{1}{2}$	1	1	1	1	0	$\frac{5}{2}$	23,25
4-5	GM Yrjo Rantanen, Finland	2395	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	x	1	0	1	1	1	1	5
6	GM Lars Karlsson, Sverige	2520	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	0	x	1	1	1	1	1	5½
7	GM Juan Manuel Bellon, Spania	2430	0	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	0	1	0	x	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$	1	4	
8	Petter Stigar, Stjernen	2300	$\frac{1}{2}$	0	$\frac{1}{2}$	0	0	0	$\frac{1}{2}$	x	1	$\frac{1}{2}$	3	
9	Johan Ingbrandt, Sverige	2365	0	$\frac{1}{2}$	0	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0	x	1	2	
10	Pål-Ole Liabøtrø, OSS	2365	0	0	0	1	0	0	0	$\frac{1}{2}$	0	x	1½	

Jeg ser tilbake på påsketurneringen med svært blandede følelser: På den ene siden var det min første seier i en Berger stormesterturnering, men på den annen side den mest smertefulle turnering i mitt liv med muligens to GM-napp kastet ut av vinduet i ett fåtelig parti. Det som følger, er min personlige beretning om denne dramatiske begivenheten som bestemt var en norsk suksess.

1. runde: Turneringens første drama - Ingbrandt som kom for sent til toget fra Sverige - ble løst greit da en venn kjørte han fra Norrkoping til spillelokalet. Midt under trekningen fortalte Karlsson meg at vi kom til å møtes i dag, og han hadde rett. Den svenske stormester og turneringsfavoritt virket ikke i toppform etter reisen, og jeg fikk anledning til å starte turneringen i stor stil ved å slå Lasse for annen gang på rad. "En dårlig vane", som han sa. Helmers viste dyp innsikt i en aktuell variant, men en unøyaktighet tilstilte Ingbrandt å unslippe med en remis. Øgaard hadde problemer med å ta knekken på Østenstad, men ordnet saken med en taktisk finesse i Berges tidsnød før andre tidskontroll. De to øvrige stormesterne vant på pussige måter. Stigar gikk under i tidsnøden mot finnen Rantanen som

nylig er blitt solid (nylig tilbake fra Sovjet ubeseiret, imponerende), mens fjarårets positive overraskelse Liabøtrø spilte bort en stor fordel mot Bellon og akkurat ikke fant en merbonde tilstrekkelig motvekt for en havareret løper.

2. runde: Jeg bestemte meg for å forsøke Benko/Volga-gambitten og fikk et press verdt en bonde, men aldri nok til å bryte ned Stigars forsvar. Flere personer kritiserte åpningsvalget mitt, men jeg syntes på det tidspunktet at det var en god idé å kreve forsvar fra hvit. Øgaard viste at han har funnet tilbake den formidable formen som førte til hans beste resultater, men den listige Karlsson fant en mirakuløs redning. Denslags ting er alltid kostbart i jakten på et GM-napp. Rantanen ble den eneste med en perfekt score ved å vinne et flott angrepssparti mot Ingbrandt. Liabøtrø kom tilbake etter gårdsdagens skuffelse med et godt parti mot Østenstad, mens Helmers og Bellon tok en rask remis.

Hvit: Yrjo Rantanen, Finland
Svart: Johan Ingbrandt, Sverige
DRONNINGGAMBIT
1 d4 Sf6 2 c4 c5 3 e3 e6 4 Sf3 d5 5 a3!! Sc6? 6 dxc5! Lxc5 7 b4 Lb6? 8 Lb2

0-0 9 Sbd2! De7 10 Ld3 Td8 11 0-0 e5?!
12 cxd5 Sxd5 13 Db1! f5

Nå hadde svart planlagt 14 Lxf5? Lxf5 15 Dxf5 Sxe3! 16 Fxe3 Lxe3+, fordi 17 Tf2 strander på 17 - Lxf2 18 Kxf2 Txd2! 14 b5 e4 15 Sxe4! fxe4 16 Lxe4 Sa5 17 Lxh7+ Kf8 18 Se5 De6 19 Dc2 Se7 20 Tad1 Dh6 21 Lc3 Le6 22 Lb4 Tac8 23 De4 Lc7 24 Sg4 1-0

3. runde: Helmers sjokkerte endel, inklusive sin motstander antar jeg, ved å vise tønner med et noe spekulativt kvalitetsoffer som viste seg å bli for mye for Østenstad og ga hans tredje tap. Øgaard prøvde alt, men gjorde ikke noe inntrykk på Stigars som laget riper i laken på sin andre "GM-kandidat" på rad. PeSt hørtes beklagende ut, men så naturligvis ut til å være tilfreds. Karlsson kom sterkt tilbake og sprengte Liabøras kongestilling i luften. Bellons Benko-gambit ga han også nok for pengene, men ikke mer. Rantanen beholdt ledelsen i en delikat taktisk duell med meg. Jeg avsllo en remis, men innså snart at jeg måtte forsvare den.

4. runde: Bellon overtok ledelsen ved å senke Rantanen i et godt, energisk parti som endte brått da finnen gikk rett i en matt i sin vanlige hårreisende tidsnød.

Et klubbmøte

Brugata-oppgjøret ble god underholdning. Med 7 poeng som GM-krav bestemte jeg meg for å gjøre oss begge en tjenerst ved å kjempe alt hva remmer og tøy kunne holde. Det oppsto et kompromissløst basketak, og som vanlig i slike kritiske møter når begge spillerne må vinne, ble poenget delt etter dramatiske hendelser. På dette tidepunkt så det ut til at man trygt kunne forutse at anstall tittelnapp i turneringen ville bli null,

Hvit: Jonathan Tisdall, Brugata
Svart: Leif Øgaard, Brugata

FRANSK

I e4 e6 Spilt umiddelbart. Min endring av førstetrekk var altså ingen overraskelse . . , men jeg hadde ventet å møte Tålmånov-varianten i siciliansk. 2 d4 d5 3 Sc3 Lb4 4 e5 c5 5 a3 Lxc3+ 6 bxc3 Se7 7 Sf3 Ld7 En omhyggelig trekkrekkefølge for å prøve å hindre de skarpe variantene som begynner med 8 dxc5, noe som nå kan møtes med - Dc7. Svart truer også å lamme dronningfløyen med - Lb4. 8 a4 Da5 9 Dd2!? Et gammelt trekk som nå er ute av mote, men som som jeg tror er kraftig undervurdert. 9 - Sbc6 10 Le2 Tc8!? Mer vanlig er 10 - f6 som både Renman og Sigurjonsson har spilt mot meg. Etter 11 La3 cxd4 12 cxd4 Dxd2+ 13 Kxd2 Sa5 14 h4! oppstår en skarp og vanskelig stilling. Teorien betrakter slike strukturer der svart får springeren til a5 som utlignet, men løperparet og sjansene på kongefløyen gir hvit dynamisk spill. Siden partiet mitt mot Renman fra ifjor var velkjent spilte jeg svart (altfor) sakte, først for å søke etter en forsterkning for svart, så for å holde stand mot Øgaard farlige variant som jeg ikke var fortrødig med. 11 dxc5! Det beste, men også mer eller mindre tvunget siden 11 La3 cxd4 12 cxd4 Dxd2+ 13 Kxd2 Sf5! er godt for svart, 10 - Tc8 er mye mer effektivt enn 10 - f6 i et midtspill uten dronninger. 11 - Sg6 12 0-0 Scxe5 13 Sxe5 Sxe5 14 La3! Et godt trekk som Leif mente var en nyhet. John Watson nevner i sin bok om fransk 14 Dd4(?) f6 15 Lh5+ g6 16 f4 Sc6 17 Dxf6 Tf8 18 Lxg6+ hxg6 19 Dxg6+ Kd8 med svart fordel. Jeg brukte mye tid for å se på disse og lignende ideer, og kom fram til at det var best å vente med Dd4 eller f4. 14 - Lc6!? Det er naturlig å hindre den sjenerende muligheten c6 og å dekke på b7, men hvit kan nå starte et voldsomt angrep. 14 - Sc6 ser bedre ut, og hvit spiller enklest 15 Tfbl med godt spill, 15 f4 er også mulig men 15 er nøppen en trussel, og det har den utsjenen at det eksponerer den hvite kongen. Også 14 - 0-0!?, svart gir kvalitet for bonde og solid stilling, fortjener oppmerksomhet. Det er muligens det mest kritiske fortak på å oppnå utligning. 15 Dd4! f6 16 f4 Sd7 16 - Sc4 17 Lh5+! Ke7 18 Lb4! Dc7 19 a5! og svart får veldig problemer med kongestillingen.

Kompromissløs kamp mellom Tisdall (t.v.) og Øgaard. Men like fullt bare et halvt poeng til hver.

17 Lh5+? Som Bergstad påpeker i bulletinen er 17 Lg4! avgjort sterkere. Etter 17 - Kf7 18 c4! Dxa4 19 Lxe6+ Kxe6 20 cxd5+ Kj7 21 Lb4! vinner hvit. Da jeg silte variantene så jeg bare 21 c4? Lb5 og partitrekene. 18 - dxc4? 19 f5! viser forskjellen mellom denne varianten og partifortsettelsen. Muligheten til å spille f5 må tillegges mer vekt enn den varige svakhet på de mørke feltene som når en framtvinger - g6. I slike kompliserte stillinger kan bedømmelsen av posisjonelle faktorer hjelpe en å ta en avgjørelse, men det tillokkende i varig press mot de mørke feltene, samt at løperen på a3 ikke hadde noen motstand, virket her villedende. Flere varianter: 18 - The8 19 Lxe6+! Txe6 20 cxd5 Te7 21 dxc6 Txc6 22 Lb4 Dc7 23 Dd5+ 24 Tael med hvit fordel. Etter 17 Lg4! er kanskje - Sf8!? det beste, og hvit fortsetter rolig med Lb4 og Tael - svarts kongestilling forblir prekær. 17 - g6 18 Lg4 Karlsson foreslo den fantasifulle fortsettelsen 18 f5! exf5! 19 Txf5! gxh5? 30 Txf6!! med vinnende angrep. Men etter 19 - 0-0! 20 Dg4 (eller 20 Lb4 fulgt av Dg4) er det mindre klart. 18 f5 er en fascinerende men svært spekulativ mulighet.

18 - Kf7 19 Lb4(?) Muligens nok en uøyaktighet. Jeg trodde fremdeles at 19 c4 kunne besvares med 19 - Dxa4, men da vinner 20 Lxe6+! Kxe6 21 cxd5+ Kf7 22 Lb4! Så 19 c4 er bedre enn å jage den svarte dronningen tilbake til forsvarer. Etter 19 - dxc4? 20 Lxe6+! Kxe6 21 Tael+ Kf7 22 Dxc4+ Kf8 23 De6! (f5!?) får hvit et fryktelig angrep som minst gir evig sjakk. Bedre er 19 - f5! 20 cxd5 Lxd5 21 Le2 som er mer fleksibel for hvit enn partivarianten siden svart muligens må spille - Dd8 frivillig (21 - Sxc5? 22 Lb2!). 19 - Dd8! Mye bedre enn 19 - Dc7 som jeg hadde ventet. Svart overdekker feltet f5. 20 c4 f5 20 - dxc4? 21 cxd5 Lxd5 22 Le2 Df6 23 De3 Thd8 24 c4! Improvisert ettersom det planlagte 24 Tad1 fører ut i overraskende vanskeligheter etter 24 - Db2!! Svart får unntatt motspill etter 25 Lc3 Da3!, og han kan også skape press på andreraden (svakhet på g2) med ideer som Dxc2-De4. 24 - Lc6 25 La5! En dunkel ide. 25 Tad1 blir fremdeles møtt med Db2! som nå er enda sterke siden veien til g2 er mer åpen. Men T-d1-d6 er viktig for å forsterke presset. Ideen med teksttrekket er å få svart til å blokkere på e8, for etter varianten 25 - Te8 26 Tad1 Db2 27 Lc3 Dc2 28 Dd4 er 28 - Dxe2 umulig ettersom 29 Dg7 er matt og ikke en harmlös sjakk. 25 a5!? og 25 Kh1!? er begge fornuftige alternativ. 25 - Te8 26 Tad1 De7 Svart kunne prøve 26 - Lxa4!?, men etter 27 c6! Lxc6 28 Lc3 og Dxa7 er hvits kontroll av de svarte feltene full kompensasjon for bonden. 27 Lc3 Dxc5

28 Ld4 De7 29 Dh3 Hvit blir unøyaktig etter som klaffen never seg. 29 Lxa7? fortjener oppmerksomhet. Hvit burde eliminere a-bonden siden dette reduserer farene i et sluttspill, selv med en bonde under, takket være kontrollen av de mørke feltene. Men imidlertid har svart ingenting å frykte etter 29 Lxa7 b6 29 - Kg8 Etter partiet mente begge spillere at dette var en unøyaktighet, men nå har jeg en annen oppfatning. Etter 29 - Sf6 30 a5 (eller 30 Lxa7) har hvit færre posisjonelle problemer og kan prøve å gjenvinne initiativet. 30 Lb2!? (30 a5 !?) e5! 30 - Db4!? bekymret meg mer, men Øgaards valg er tematisk. 31 Dc3?? Tidsnød. Det riktige er selv sagt 31 fxe5. Øgaards plan 31 - fxe5 32 Dc3 Dc5+ 33 Kh1 Te6 løper ut i 34 La3! Db6 35 c5 Dc7 og 36 Lb2! En vakker sirkelmanøver som med stor effekt åpner diagonalen a2-g8; det hvite angrepet er fryktelig, trolig avgjørende. Bedre er 31 - Sxe5 32 Dc3 h6! 33 c5 Kh7 34 Td6!? Le4! med motspill basert på - b6 og - Dxd6. Svarts sentraliserte brikker gir kongen fullgod beskyttelse. Jeg tror sjansene er omtrent like, kan hende en litteliten fordel for svart, men stillingen forblir forferdelig vanskelig. 31 - Sc5! Selv sagt. Nå må hvit gå inn i et meget dårlig sluttspill. 32 Dxe5 Dxe5 33 Lxe5 Lxa4! Det mest ambisiøse og, tror jeg, det mest lovende. 33 - Sd7 34 Lf3 Sxe5 35 fxe5 Lxf3 36 Txf3 Te7 gir en klar og sikker fordel, men hvit har åpne linjer og kan spille på de remissjanser som finnes i alle tårnsluttspill. Øgaard foretrekker å snappe en bonde. 34 Ta1 a6 35 g4! fxe4 36 Lxg4 Ld7 37 Lf3 Lc6 38 Lg4 Tcd8 39 Tad1! Kf7? Etter dette får hvit nok alburom til å klamre seg til remisen. Mye bedre er 39 - h5! Jeg så at 40 Lh3 Sd3 41 Lc7! (41 Lf6? Sxf4!!) Td4 42 Le5 Sxe5 43 Txd4 Sf3+ 44 Txf3 Lxf3 45 Lg2! gir hvit gode remissjanser, men Karlsson påpekte at 40 - Kf7! er svært lovende ettersom 41 Txd8 Txd8 42 f5 g5! er godt for svart. 40 Txd8! Txd8 41 f5 Td2 41 - g5? 42 Lh5+ 42 fxg6+ Kxg6 43 Tf6+! Kg5 44 h3! Nydelig beregnet. Hvit truer Tf5+ med umiddelbar remis, og forbereder en vakker vending. 44 - Sd7 44 - Ld7?! 45 Tf8! (med ideen Lf4+) Tc2? 46 Tg8+ og hvit vinner. 44 - Tg2+ 45 Kf1 Tg4!? 46 hxg4 Sd7 47 Tf7 Sxe5 48 Tf5+ Kxg4 49 Txe5. Først var det dette jeg fryktet

mest, men svart ser ikke ut til å få noe bedre enn a- og b-bonde og løper mot tårn, noe som er lett remis når løperen ikke dekker hjørnefeltet, med mindre kongen skulle befinner seg langt unna dronningfløya. 45 Tf5+ Kg6 46 Lf4 Truer såvel tårnet som 47 Tg5+ Kf7 48 Tf5+ Ke7 49 Lg5+ Kd6 50 Lf4+ osv. 46 - Tg2+ 47 Kf1 Sf6 48 Tg5+ Kf7 49 Tf5+ Le4 Det eneste med tanke på å forstyrre hvits motspill. 50 Lh5+ Kg7

51 Le5!

Det fine poenget i hvits forsvarsplan. Svart må velge mellom å spille med bonde over og ha en lam hest på f6 mot løperparet, eller å ta et sluttspill med ulikefargete løpere. 51 - Lxf5 52 Kxg2 Kh6 53 Lxf6 Kxh5 54 Ld8 Le6 55 c5 Kg6 56 h4 Kf5 57 Kf3 Ke5 58 Ke3 Kd5 59 Lb8 Kc4 60 Kd2 Kb4 61 Kc2 Hvit setter ganske enkelt kongen på a1. En helhjertet innsats og en iderik kamp, mitt eget favorittparti i turneringen. ½-½

5. runde: Jeg holdt mine håp levende ved å male i stykker en noe desillusjonert Liabotrø, revansje for fjorårets siste-rundeoverraskelse. Helmers vant raskt mot Stigar og tok ledelsen sammen med meg. Bellon kastet bort en gevinststilling og tapte til slutt fire bønder mot Østenstad. Berge var nå offisielt tilbake fra de døde. Rantanen kapret en remis fra Øgaard og etterlot dermed Leif med den ubehagelige oppgaven å måtte vinne fire partier på rad for stormestertittel.

Bellon-Østenstad

Hvit må gi tilbake halvparten av den materielle overvekt, men bør bli stående med en sunn merbonde. Istedet overtar svart initiativet på begge sider av brettet etter noen "lyntrekking" i tidsnøden. 27 Dg5 Db2 28 Dd2 Lg6 29 Te3 Lxc2 30 h4?! Da1+ 31 Kh2 Lf5 32 h5?! Lg4 33 h6 Df1 34 Te5 Th8 35 Dg5 Lf5 36 Te3 Df2 37 Sd1 Dxa2 38 Tg3 Da1 39 Sc3 Da5 40 Df6 Th7 41 Sd1 Dc7 42 Se3 Df4 43 Sg4 a5 44 Dd8 b6 45 Df6 Kb7 46 De5 Dxe5 47 Sxe5 Txb6+ 48 Kg1 Th4 49 Tg7+ Ka6 50 g4 Le4 51 Te7 Th3 52 Tx6 Txb3 53 Sd7 a4 54 Te8 Tg3+ 55 Kf2 Tg4 56 Tb8 Tg6 57 Se5 Tg2+ 58 Ke1 Kb5 59 Sd7 a3 60 Txb6 Kc4 En seighetsoppsvisning fra Østenstad. 0-1

7. runde: Jeg gjentok i dag Berges kunststykke å gjenoppstå fra de døde. Ingbrandt spilte sitt beste parti for turneringen og presset meg opp til veggene. I tidsnøden bømmet revolveren hans et par ganger, og etter 40 trekk sto jeg til gevinst. Jeg vet fremdeles ikke hvordan det kunne skje. Østenstad var i full vigør og dro hele poenget ut av Karlsson som spente buen for høyt i forsøk på å vinne. Helmers eliminerte Øgaard med en remis, og Stigar remiserte som et fjell mot Bellon. Stillingen: Tisdall 5½, Øgaard og Rantanen 4½, Helmers og Karlsson 4, Bellon og Østenstad 3½, Stigar 3, Liabotrø 1½. Ingbrandt 1

Ingbrandt-Tisdall

Med utmerket spill og et sterkt kvalitetsoffer har hvit fått opp en vinstdressing. I en forferdelig tidsnød var min eneste trøst at stillingen min neppe kunne forverres, samt at også hvit hadde lite tid. 27 Se4 27 Lc6 Ta7 28 Sxc8 Txc8 29 De6+ må vinne. Hvit gjør nå tingene vanskeligere for seg selv, inntil svart på en eller annen måte kommer unna. 27 - Dxf5 28 Tf1 Dg6 29 Sd6 Ta7 30 Sxc8 Txc8 31 d6 Td8 32 Df3 Lg7 33 Dd5+ Kh8 34 Ld3 De8 35 Df5 Lxb2 36 Te1 Df7 37 Le5 Lxe5 38 Dxe5+ Dg7 39 Dxc5 Dc3! 40 De3 Tf7! 41 h4 Txd6 42 De8+ Kg7 43 Lh7 Td8! 44 De4 Dd4 45 Dg6+ Kh8 0-1

Berge Østenstad kommenterer:

Hvit: Berge Østenstad, Asker
Svart: Lars Karlsson, Sverige
HOLLANDSK Stonewall
 1 d4 e6 2 c4 f5 3 Sf3 Sf6 4 g3 d5 5 Lg2 Le7 6 0-0 0-0 7 Lg5(!) En hjemme-tilberedelse. I bøkene fant jeg 7 Dc2 c6 8 Lg5 som ga hvit fordel, men svart kunne ha spilt 7 - Se4. Hensikten med 7 Lg5 er egentlig bare å bytte den posisjonelt dårlige løperen. Det er grunn til å merke seg at vi ser spor

22 Tg7+! Kxg7 23 Tg1+ Kf7 24 Dh7+ Ke8 25 Tg8+ Tf8 26 Dg6+ Ke7 27 Lc5 matt 1-0

En lykkelig Berge Østenstad (t.v.) analyserer med Jonathan Tisdall etter maratonpartiet i siste runde. Berge avsluttet med 5½ av 6 og tok med de poengene sitt annet IM-napp.

av dette i resten av partiet. 7 - h6 8 Lxf6 Lxf6 9 cxd5 Et viktig trekk. Nå som svart har fått løperparet må stillingen holdes lukket. På andre trekk må hvit regne med muligheter som c5 og dxc4. 9 - exd5 10 e3 c6 11 Se1 Sa6! Innleder en fin springermanøver. 12 Sd3 Sc7 13 Sd2(?) Planlegger Sd2-f3-e5, men det er grenser for hva en springer på e5 kan utrette når den er alene. Det naturlige var 13 Sc3 for å gjennomføre minoritetsangrepet med b2-b4-b5. I partiet blir dette forhindret av springeren på d6. 13 - Se8 14 Sf3 Sd6 15 Dc2 g5 16 Sfe5 Kg7 17 f4? En feil som gir bort resten av fordele. Etter svarttrekket får svart konkrete sjanser. Alt annet var å foretrekke. 17 - g4! Trusselen h5-h4, Te8, De8-h5 er det all grunn til å ta alvorlig. 18 Kf2! h5 19 Ke2 Se4 20 Sc5 De7 21 Tfcl h4 22 Sxe4 fxe4 23 Tab1 a5 24 a3 a4 25 Kel Th8 26 De2

26 - hxg3? Spiller ut trumfen for tidlig. Slik som det står har hvit ingen problemer med å utligne spillet i h-linjen. Etter 26 - De6 er stillingen omtrent i balanse. 27 hxg3 Th2 28 Kd2 Lf5 29 Th1 Tah8 30 Txh2 Txh2 31 Th1 Txh1 32 Lxh1 De6 33 Lg2 Dc8 34 Dd1 Le6(?) Overroskende. Men også etter 34 - b5 35 Dc1 Lxh1 36 fxe5 har svart store problemer. Hvits dronning truer å komme inn i stillingen på de svake mørke feltene. Bondeene på g4 og c6 er svake. Et viktig poeng er det også at droningavbytte er vunnet for hvit. 35 Dxa4 c5 36 dxc5 Lxe5 37 fxe5 Dxc5 38 Db4 Dc7 39 Lf1 Kg6 40 Dd6 Df7 41 Le2 Kf5 42 a4 Dg7 43 b4 b6 44 a5 bxa5 45 bxa5 d4 46 Dxd4 Dc7 47 Dc3 Dd7+ 48 Ke1 Da4 49 Kf2 Da2 50 a6 Kg5 51 Dc7 Kg6 52 a7 Ld5 53 e6 Da1 53 - Lxe6 54 Dc6! 54 Df7 Kg5 55 Dg8+ Kh6 56 Df8 1-0

8. runde: Jeg følte meg som velsignet: Bellon bukket en bonde i komplisert stilling, og jeg klarte å dra i land min femte gevinst og den fjerde på rad. Et halvpoeng nødvendig for GM-napp. Østenstad sørget for en dramatisk avgjørelse ved å la kverna male ubarmhjertig for hele poenget mot Stigar. Øgaard slo en nå virkelig nedtrykt Ingbrandt, Helmers senket Liabøtø, og Karlsson ble mattet av Rantanen i en voldsom tidsnød. Ingen remiser!

9. runde: Jeg la beslag på førsteplassen alene da Rantanen ble presset til døde av Helmers og Øgaard lot Bellon unnslippe med evig sjakk. Karlsson sikret seg plusscore ved brutalt å angripe Stigar. I mellomtida ordnet Østenstad sitt andre IM-napp ved igjen å presse og presse til en velfortjent seier etter 79 trekk, turneringens lengste parti.

Jeg hadde en kort prat med Karlsson før runden og ble overbevist om at jeg måtte spille på gevinst, eller i det minste skarpt. 7½ ville bety to stormesterapp (ved å legitimere mitt resultat fra Gausdal 85) og 7 poeng minst ett napp. Enhver kan fortelle deg at å spille på remis med svart er å be om trøbbel. Jeg satte meg ned med besluttsonhet, men handa må ble feig og gjorde stadig passiv trekk. Karlsson så på meg som om jeg var blitt gal. Lev og lær.

Flerere partier fra påsketurneringen i neste nummer.

Juniorenes påskebord

ved Rune Djurhuus

Årets uttagningsturnering ble spilt i påskeuka, noe som har blitt en utmerket tradisjon. Hele Norges juniorelite, med unntak av Simen, stilte til start i en 9 runders Bergerturnering. NSFU kunne i år lokke med VM-bilett til vinneren.

1. runde ble preget av til dels svært forsiktig spill. Resultatet ble fem remiser. Bare i partiet Atle Rettedal - Rune Djurhuus ble det dramatikk. Atle hadde en avgjørende fordel i midtspillet, men han kombinerte seg bort i stedet for å ta med seg kvaliteten.

Om første runde ble en fredelig affære, ble runde to det stikk motsatte. Fra 100% remiser til 0%. Mest overbeviste Fredrik A Dahl og Petter Fossan som nedkjempet henholdsvis Ivar Bern og Rune Djurhuus. Jeg ble utsatt for følgende massakre:

**Hvit: Rune Djurhuus, Elverum
Svart: Petter Fossan, Ganddal**

CARO KANN/Pannov

1 e4 c6 2 d4 d5 3 exd5 cxd5 4 c4 Sf6 5 c5?! Et risikabelt framstøt. 5 - e5! 6 Sc3 exd4 7 Dxd4 Le7 8 Le3 0-0 9 Td1 Sc6 10 Da4

Hittil har partiet fulgt en analyse som jeg kjentetil. Analysen konkluder-

UTTAGNINGSTURNERING FOR JUNIORER

OSLO 23-30/3-86													
1-3	Fredrik A Dahl, Asker	2138	x	½	1	½	½	1	½	½	6	26,00	
1-3	Petter Fossan, Ganddal	2046	½	x	1	½	1	0	½	1	6	25,25	
1-3	Rune Djurhuus, Elverum	2122	0	0	x	1	½	1	½	1	6	22,00	
4	Øyvind Andersen, Arbeidernes	2143	½	½	0	x	0	1	1	½	4½		
5-7	Dag Ulvin, Lillestrøm	1998	½	0	½	1	½	½	0	½	4	17,75	
5-7	Ivar Bern, Bergens	2139	0	1	0	½	x	1	½	-	1	16,75	
5-7	Atle Rettedal, Ganddal	1958	0	½	0	½	0	x	1	1	4	16,00	
8	Jens B Eilertsen, Steinkjer	1968	½	0	0	½	½	0	x	1	½	3½	
9-10	Nils-Erik Moe-Nilssen, Bergens	1929	½	½	0	1	1	-	0	0	3	14,50	
9-10	Terje Eriksen, Tempo	2001	½	0	0	½	0	½	½	1	x	3	11,75

med sikker stilling. 4 - d6 5 Ld3 Sge7(?) Etter at hvit har plassert løperen på d3 virket det mer naturlig for svart å lukke sentrum med e5. I partiet misbruker svart denne sjansen, noe som fører til at hvit får angrepsmuligheter mot svarts kongefløy. 6 0-0 0-0 7 e5 Åpner den viktige diagonalen fra b1 til h7 for løperen. Hvit truer nå direkte 8 Lxh7+ etterfulgt av Sg5. Derfor: 7 - Sg6 8 De2 Lxc3 9 bxc3 Allerede nå er det tydelig at svart har visse problemer. Hvit har romfordel og svart har vansker med å få ut brikkene sine. 9 - b6 10 Lg5 Dd7 11 h4 dxe5 12 dxe5 Dd5 Går til angrep på et av de svake punktene i den hvite stillingen, e5-bonden. Trekket kan også, etter et evt. Lb7 senere, skape sjanser langs diagonalen a8-h1. Hvit kan imidlertid forenkle til en stilling med klar fordel: 13 Le4 Dc5 14 Lxc6! Men ikke 14 h5? Sxe5 15 Sxe5 Dxe5 og hvit kan ikke ta på c6 da drønninga henger. 14 - Dxc6 15 h5 h6 Alternativet 15 - Sh8 var ikke særlig bedre, f.eks. 16 h6 g6 17 Lf6 og svart spiller med offiser under 16 hxg6 hxg5 17 Sxg5 Lb7 Hvis 17 - fxg6 18 Dg4 og svart har problemer med

å forsvare seg mot trusselen 19 Dh4/Dh3. 18 Dg4 f5 Taper direkte, men det ser ikke ut til å være noe forsvar for svart. 19 Dh3 Te8 20 Tal og svart ga opp da han må gi materiell for å unngå matt. 1-0

Med tre runder igjen så det lytt ut for Petter og Fredrik, spesielt for Fredrik som hadde møtt de antatt hardeste konkurrentene. I 3. runde var det Atle Rettedal som måtte bite i gresset:

Fredrik A Dahl kommenterer:

Hvit: Atle Rettedal, Ganddal

Svart: Fredrik A Dahl, Asker
BENONI

1 d4 Sf6 2 c4 e6 3 Sf3 c5 4 d5 exd5 5 cxd5 d6 6 Sc3 g6 7 Lf4 a6 8 a4 Lg7 9 e4 Lg4 10 Le2 0-0 11 0-0 Sh5!? 12 Lg5 Lf6 13 Le3 Lxf3 14 Lxf3 Sg7 Så langt har vi fulgt partiet Beljavski - Romanisjin '85 som jeg hadde forberedt meg med tidligere på dagen. Beljavski spilte 15 Lg4, som muligens er bedre enn tekstrekket. 15 Le2 Te8 16 Dc2 Sd7 17 a5 Le5! Med ideen -f5. 18 Ta4

Best når det gjelder?

Rune Djurhuus (foto), vår spillende referent fra Elverum ses her med vinnertrofeet fra det individuelle NM for ungdom på Løten før jul. Rune fulgte forøvrig opp suksessen med gull også i

Nordisk mesterskap i Strömstad i januar/februar.

De tre juniorene som vant påskens uttagningsturnering i Oslo, møttes igjen til stikkamp i Sjakkklubben Stjernens lokaler 24-27. april. Og denne gang var Elverums representant ustoppelig (med remis bare i siste runde).

1 Rune Djurhuus, Elverum	xx	11	1½	3½
2 Petter Fossan, Ganddal	0½	xx	1½	1½
3 Fredrik A Dahl, Asker	00	1½	xx	1

Rune kan dermed forberede seg til utfordrende start i junior-VM på Gausdal 4-18. august som norsk "nestfavoritt" etter Simen Agdestein. I mellomtida har han også blitt norgesmester for skotlag med Elverum ungdomsskole i mesterskapet på Hamar 2-4. mai. Rune gjorde samme poenghøst som i det individuelle mesterskapet, 7 av 7!

Vår regjerende juniornorgesmester Rune Djurhuus fylte 16 år i januar. Ved siden av bravadlene på brettet er han en dyktig sekretær i Hedmark og Oppland sjakkrets og har ukentlig sjakkspalte i avisene "Østlendingen".

Petter Fossan, Ganddal (t.v.) og Fredrik A. Dahl, Asker var i tetbildet i uttagningsturneringen fra start til mål.

f5 19 f4 Ld4 20 Dd2 Svakere er 20 Lxd4 cxd4 21 Txd4 Dx5. 20 - Lxc3 21 Dxc3 fxe4 Godt for hvit er 21 - Sf6? 22 e5 dxe5 23 fxe5 Se4 (23 - Sxd5 24 Db3) 24 Txe4! 22 g4! Df6 Interessant er 22 - Kh8! med ideen 23 - b5 24 axb6 Sxb6 og 25 - Sxd5. På 23 f5 kommer gxf5 24 gxf5 Sf6 med uklart spill. 23 Dd2 b5?? Gir bonden tilbake for å få ut brikkene. Bedre hadde det imidlertid vært å forberede dette med 23 - Kh8. Jeg spilte ikke dette fordi jeg var redd for 24 f5, men etter 24 - gxf5 blir g-linjen ubehagelig for hvit. 24 axb6 Sxb6 25 Txa6 Txa6 26 Lxa6 Ta8 27 Lb5 Ta2 28 Tb1?! Bedre er 28 Dc3 Kf7 29 Tb1. 28 - h5! Gir feltet h7 til kongen, og gjør hvits kongestilling løsere. Hvit er i tidsnød. 29 h3 Kh7 30 Dc2 30 Dc3 Dxc3 31 bxc3 Tc2 er også godt for svart. 30 - Sxd5 31 Lc1? Nödvendig var 31 Dxe4 Sxe3 32 Dxe3 Txb2 33 Txb2 Dxb2 med remissjanser. 31 - Dd4+ 32 Kh1 Ta7 33 Lc4 Se3 34 Lxe3 Dxe3 35 Dh2 d5! 36 Lxd5 Td7 37 Lxe4 Dxe4+ 0-1

Men i 7. og 8. runde skjedde det mye. Petter bukket offiser mot Ivar Bern i 7. runde og spilte remis i 8. Ivar kom på sin side to timer for sein til partiet mot klubbkameraten Nils-Erik Moe-Nilssen. Begge to hadde glemt at nest siste runde startet kl. 14 mot normalt kl. 16. Dermed ble det 0 poeng på begge. Synd for Ivar som hadde kommet i siget med 3 strake. Fredrik hadde uventede store problemer i sine partier og det ble "bare" to remiser. Jeg spilte en kampremis mot Dag Ulvin og i 8. runde skjedde dette:

Hvit: Øyvind Andersen, Arbeidernes

Svart: Rune Djurhuus, Elverum
POLSK

1 Sf3 b5 Ble spilt for å unngå 1 - Sf6 2 c4 c5 3 Sc3 Sc6 4 d4 cxd4 5 Sxd4 som passer Øyvins litt forsiktige spillestil. 2 d4 Lb7 3 Lf4 e6 4 e3 a6 5 Ld3 Sf6 6 Sbd2 c5 7 c3 Sc6 8 0-0 Le7 9 a4 b4 10 Sc4!? d5 11 Scd2 11 Sce5 er et alternativ. 11 - c4 12 Lb1? Begraver løperen frivillig. Dessuten blir Tal sperret inne på "livstid". 12 Le2 er bedre. 12 - Sh5 13 Se5 Sxf4 14 exf4 Sxe5 15 fxe5? Gir svart en kanskje avgjørende fordel - 15 dxe5 måtte prøves. Ideen er å kunne vanskelig gjøre en eventuell lang rokade for svart (diagonalen e3-a7 blir åpen). 15 - b3! Dermed er bonde a4 dødsdømt. 16 f4 g6 17 Df3 Dd7 18 g4 h5!

Gir hvit valget mellom å lukke kongefløyen eller å åpne g- og h-linjen. Han velger det siste som tross alt gir de beste praktiske sjansene, på tross av hvits usikre kongestilling. 19 h3 hgx4 20 hgx4 a5 21 Tf2 0-0-0 22 Sf1 Lc6 23 Se3 Kb7 24 f5 Må spilles, ellers kan svart rolig fortsette planen sin med Kb6 og Lxa4. 24 - Tdf8 Eller 24 - gxf5. 25 Sg2 Tfg8? Svart skulle spilt 25 - gxf5 26 gxf5 og så 26 - Tfg8 med fordel. 26 fxe6 fxe6 27 Df7 Tf8 28 Dxg6 Tfg8 29 Df7 Tgx4 Svart er ikke fornøyd med trekkgjentakelse. 30 Lg6? Med 30 Lh7! kunne hvit hindret samarbeidet mellom de svarte tårnene. Nå kommer hvit inn i et tapt sluttspill. 30 - Tf8 31 Dh7 Txf2 32 Kxf2 Lh4+ 33 Kf1 Dxf7 34 Lxh7 Lg3 Resten er en lang lidelse for hvit. 35 Td1 Tg7 36 Lb1 Tf7+ 37 Kg1 Tf2 38 Tf1 Txf1+ 39 Kxf1 Lxa4 40 Ke2 Le8 41 Kf3 Lh2 42 Kg4 a4 43 Se3 Lg1 44 Sd1 Kb6 45 Kg5 Kc6 46 Lh7 Lf7 47 Lb1 Kb5 48 Lh7 a3 49 bxa3 Ka4 50 Lg6 Lxg6 51 Kxg6 Kxa3 52 Kf6 b2 53 Sxb2 Kxb2 54 Kxe6 Kxc3 0-1

Stillingen før siste runde var at Fredrik ledet med et halvt poeng på Petter og meg. I siste runde spilte Fredrik remis mens Petter og jeg vant. Det ble dermed tredelt førstepris mellom Fredrik A Dahl, Petter Fossan og Rune Djurhuus, alle med 6 poeng.

Overraskende kadettvinner

Også landets sjakkelite under 16 år var i år innbudt til uttagningsturnering i påsken. De to beste var sikret plass på juniorlandslaget mot Sverige i oktober, og vinneren fritt opphold under kadettturneringen parallelt med junior-VM.

Trondheimsgutten Øyvind Sørli (15) ble en overraskende vinner idet han tidligere knapt har konkurrert med sine jevnaldrende topper. Øyvind hadde brukbar gli, men rakk å vise bl.a. en fin kampvilje. I Sverre Skogens og Atle Grønns fravær fikk vi en turnering med stort skille mellom topp og bunn.

Øyvind Sørli, her mot Per-Aksel Nilsen

UTTAGNINGSTURNERING FOR KADETTER

		OSLO 25-30/3-86									
1	Øyvind Sørli, Arbeidernes	1677	x	½	½	1	1	1	1	1	6
2	Erik Fossan, Gandal	1859	½	x	1	½	½	1	1	1	5½
3	Lars Hjelmås, Gjøvik	1553	½	0	x	½	1	½	1	1	4½
4-5	Stein Harald Vedal, Brøysund	1602	0	½	½	x	½	½	½	1	3½ 8,75
4-5	Audun Kvam, Tao	1644	0	½	0	½	x	½	1	1	3½ 8,00
6	Per-Aksel Nilsen, Tao	1638	0	0	½	½	½	x	1	½	3
7-8	Philmar Middelthon, Bærum	1457	0	0	0	½	0	0	x	½	1 2,25
7-8	Henrik Wrangell, OSS	1430	0	0	0	0	0	½	½	x	1 2,00

INFORMATOR; NO. 40,

er nu i lager. En rikere gullgruve enn noen gang før med 773 kommenterte partier fra 120 turneringer, bl.a. hele VM-matchen 85 med kommentarer av de to K'er, i perioden 1/7 - 31/12 - 85 osv. Kr. 135,-.

Kjempeutvalg på Briskeby, under NM i Steinkjer og på Gausdal!

Eller kontakt: "Sjakkutsalget", Briskebyveien 48, 0159 Oslo 2, tlf. 02-55 22 84 med automatisk ordremottaker.

Fra 6. runde:

Hvit: Øyvind Sørli, Arbeiderne

Svart: Audun Kvam, Tao

ENGELSK

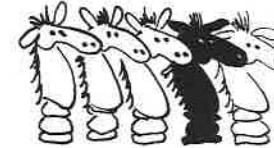
1 Sf3 d5 2 c4 e6 3 g3 c5 4 Lg2 Sc6 5 0-0 Sf6 6 b3 Le7 7 Lb2 0-0 8 d3 a6 9 Sbd2 Sd7 Svart vil bytte av Lb2 som presser imot kongestillinga. 10 Se1 Lf6 11 Dc1 Aktiviserer dama. 11 - Lxb2 12 Dxb2 Sf6 13 f4 Sg4 ?! 14 Sc2 f5 15 h3 Sh6 16 Sf3 Sf7 17 e4 fxe4 18 dxe4 d4? Gir hvit bondemajoritet på kongefløya. 19 b4?! b6 20 a4 Tb8 21 b5 axb5 22 axb5 Sa5 23 Sd2 e5 24 Se1! Df6 Bedre er 24 - De7. 25 Sd3 Dd6 26 Ta4 Le6 27 f5 Ld7 28 h4 Ta8 29 g4 Dh6

30 g5 Dxh4 31 Sf3 Dxe4 32 Sxe5 De3+ 33 Df2 Dxf2+ 34 Txf2 Sxe5 35 Sfxe5 Tad8 36 Ld5+ Kh8 37 Sg6+! hxg6 38 Th2 matt.

1-0

Kommentarer: Øyvind Sørli.

SERIESJAKK

En rekordaktiv seriesjakkesesong er avsluttet. Ikke færre enn 132 lag har vært i aksjon på Østland (73), Vestland (41) og Midt-Norge (18). Med ett unntak har lagene klart å fullføre konkurransen, bortsett fra at noen lag dessverre har måttet gi walk over i enkeltkamper.

Vi gratulerer alle lag med innsatsen og i særdeleshed gruppevinnerne som har premie og diplomer i vente (utdeling i forbindelse med Landsturneringen i Steinkjer). Men først og fremst gratulerer vi norsk sjakk som har klar økning i oppslutningen om seriesjakken. Ja, det er bare å starte oppladningen før neste sesong...

ØSTLANDSSERIEN

Brugatas første gull

Brugata Sjakkklubb avsluttet sterkt og knep seieren da Østlandsseriens 1. divisjon tradisjonen tro ble avsluttet med to fellesrunder i Oslo i mars. Før siste runde lå Brugata og OSS II helt likt og skulle møtes innbyrdes, men Selskapets førstelag var bare ett individuelt poeng bak og skulle møte nedrykningsklare Løten. Så klaffet det imidlertid for Brugata som etter skiftende kamp lyktes å påføre OSS II sesongens første tap og med ikke mindre enn 1½-4½. OSS I vant 5-1 og hadde bare blitt nr. 2 på kvalitet selv med seier 5½-½.

For første gang gikk Brugata helt til topps i Østlandsserien. På laget deltok Jonathan Tisdall, Leif Øgaard, Eivind Poulsøn, Nils R Grotnes, Odd Ø Bergstad, Reidar Jenssen, Arnt Esbensen, Tor Arne Haugen og Øystein Brekke.

Nordstrand og "1911" til 1. divisjon

Oslokubbene Nordstrand og Schakklubben av 1911 er klare for 1. divisjon fra neste sesong. Begge lagene forsvarer ledelsen i siste runde. Nordstrand hadde den vanskeligste oppgaven, men presterte utrolige 5-0 mot Tønsberg, og da hadde Kristiansand en umulig oppgave. Nordstrand har virkelig svingt seg opp etter at IM Terje Wibe er blitt aktiv på laget. Schakklubben av 1911 er av landets mest tradisjonsrike og bl.a. vinner av det aller første lag-NM i 1936. Den gang fylte klubben 25 år. I år har klubben gitt seg selv en fin gave til 75-årsjubileet. "1911" mønstrar et ung og innsatsrikt lag supplert med klubbens store entusiast, 80-årige Haakon Opsahl!

BEST INDIVIDUELL SCORE

1. divisjon

Arnt Esbensen, Brugata	7/8
Odd Ø Bergstad, Brugata	7/9
Thomas Heiberg, Stjernen	6½/9
Ragnar Edvardsen, Drammen	6½/9
Nils R Grotnes, Brugata	6/8

2. divisjon

Sverre Skogen, Eiker	6/6
Petter Lysedal, Nordstrand	6/7
Tor Gulbrandsen, Nordstrand	5½/7
Leif Bjornes, Kristiansand	5/6
Tore Garberg, SK 1911	5/6
Rune Djurhuus, Elverum	5/6

3-4. divisjon

Tommy Sande, OSS IV	5½/6
Kjell Yndesdal, Nittedal	5½/6
Rune Vik-Hansen, Myrvoll	5/5
Thor Diesen, Myrvoll	4/4

Vel blåst også for Per Bjørn Bakke, sentralstyrets oppslitelige seriesjakkmester.

RESULTATER ØSTLANDSSERIEN; det tas forbehold om endringer når turneringskomiteens rapport foreligger.

1. DIVISJON		ØSTLANDSSERIEN						
1	Brugata	9	6	3	0	15	37	
2	OSS 1	9	7	1	1	15	36½	
3	OSS II	9	5	3	1	13	34	
4	Hamar	9	5	1	3	11	31	
5	Tempo	9	4	3	2	11	30	
6	Asker	9	2	5	2	9	28½	
7	Stjernen	9	3	1	5	7	25	
8	Drammen	9	2	2	5	6	23	
9	ASKO	9	1	1	7	3	15½	
10	Løten	9	0	0	9	0	9½	

8. runde

ASKO 1-Asker I $\frac{1}{2}$ - $\frac{5}{2}$, T Nurmi-B Østenstad 0-1, O Kr Trollersrud-B Diesen 0-1, K L Tangen-J Jansson 0-1, J Szalai-F Dahl 0-1, O E Arntzen-J Bjelke 0-1, H Sjøl-R Christiansen $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.

Tempo-Drammen 4-2, G I Henriksen-T Kristiansen $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, V Takstrud-L Bekkeli 1-0, T Eriksen-E Hamre 0-1, J F Rørvik-A Øverås 1-0, T M Thor-gersen-R Edvardsen 1-0, U V Hen-riksen-S Haugjord $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.

Løten-Brugata 0-6, J Øvergaard-E Poulsen 0-1, A Øvergaard-N R Grotnes 0-1, H Olsen-O Bergstad 0-1, J E Edvardsen-R Jenssen 0-1, B Grefshem-A Ebsen 0-1, Ø Krogsrud-T A Hauge 0-1.

Hamar-OSS 1 2-4, R Elseth-S Agde-stein $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, C J Ribbegren-B Tiller 0-1, T A Nilsen-A Vinje 0-1, D de Lange-O Chr Moen $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, T N Hoff-J H Ulrichsen 1-0, R H olm-S Haanæs 0-1.

OSS II-Stjernen 5 $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, E Gausel-T Heiberg $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, P-O Liabøtr-P Omtvedt 1-0, R Bjørke-S Nørve 1-0, V Gud-al-O Flater 1-0, K-O Løken-O Scott Knudsen 1-0, A Semakoff-T Henrik-sen 1-0.

9. runde

Stjernen-Tempo 2 $\frac{1}{2}$ -3 $\frac{1}{2}$, T Heiberg-F Ludvigsen $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, P Omtvedt-G I Henriksen 0-1, S Nørve-V Taksrud 1-0, T Henriksen-T Eriksen 0-1, B Halten-J F Rørvik 0-1, O J Gyllenås-U V Henriksen 1-0.

Asker-Hamar 3-3, B Østenstad-R El-seth 1-0, B Diesen-C J Ribbegren 0-1, J Jansson-T A Nilsen $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, F Dahl-D de Lange $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, J Bjelke-T N Hoff $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, I Dahl-R Holm $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.

OSS 1-Løten 5-1, O Chr Moen-J Øvergaard $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, J H Ulrichsen-A Øvergaard 1-0, S Lindblom-H Olsen 1-0, P Manne-J E Edvardsen 1-0, R Agdestein-B Grefshem 1-0, S Haanæs-Ø Krogsrud $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.

Brugata-OSS II 4 $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, J Tisdall-E Gausel 1-0, L Øgaard-P-O Liabøtr 1-0, N R Grotnes-R Bjørke $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, O Ø Bergstad-V Guddal $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, R Jenssen-K O Løken $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, T A Hauge-A Semakoff 1-0.

Drammen-ASKO 4-2. T Kristiansen-T Nurmi 1-0, L Bekkeli-O Kr Trollersrud 1-0, B Lerstad-K L Tangen 0-1, E Hamre-J Szalai 0-1, A Øverås-O E Afntzen 1-0, R Edvardsen-H Sjøl 1-0.

2. DIVISJON AVD. A

1	Nordstrand	7	5	1	1	11	26
2	Kristiansand	7	5	1	1	11	25
3	Ski	7	5	0	2	10	22
4	Eiker	7	4	1	2	9	21
5	Tønberg	7	3	1	3	7	17½
6	Hønefoss	7	3	0	4	6	14½
7	Larvik	7	1	0	6	2	9½
8	Kongsberg	7	0	0	7	0	4½

7. runde: Hønefoss-Kristiansand

ASKO 1-Asker I $\frac{1}{2}$ - $\frac{5}{2}$, T Nurmi-B Østenstad 0-1, O Kr Trollersrud-B Diesen 0-1, K L Tangen-J Jansson 0-1, J Szalai-F Dahl 0-1, O E Arntzen-J Bjelke 0-1, H Sjøl-R Christiansen $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$.

2. DIVISJON AVD. B

1	SK 1911	6	5	0	1	10	20½
2	Tao	6	3	2	1	8	18
3	Sarpsborg	6	3	1	2	7	16
4	Gjøvik	6	3	0	3	6	13½
5	Elverum	6	2	1	3	5	15
6	Strømmen	6	1	2	3	4	13½
7	Lillestrøm	6	1	0	5	2	8½
(Indre Østfold er trukket)							

7. runde: Tao-Sarpsborg

SK 1911 2 $\frac{1}{2}$ -2 $\frac{1}{2}$, SK 1911-Elverum 3-2, Lillestrøm-Gjøvik 5-0 wo

3. DIVISJON

Avd. A	1	Kr.sand	III	5	5	0	0	10	14½
2	Caissa	5	3	0	2	6	13		
3	Langesund	5	2	1	2	5	10		
4	Tønsberg	5	2	1	2	5	10		
5	Eiker	5	2	0	3	4	8½		
6	Skien US	5	0	0	5	0	4		
5.	runde:	Skien	US-Eiker	II	0	-4,	Myrvoll		
							As II	3 $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	

5. runde: Skien-Tønsberg

II 3-1, **SK 1911** II-Savoy 3 $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$, OSS III-Sicilianerne 2 $\frac{1}{2}$ -1 $\frac{1}{2}$

Avd. B

1	OSS IV	6	5	0	1	10	17½		
2	Moss I	6	5	0	1	10	16		
3	Brugata	6	4	0	2	8	13½		
4	Fr.stad II	6	3	1	2	7	15		
5	Bærum	6	2	1	3	5	10½		
6	Sarpsborg	6	1	0	5	2	8		
7	Ås I	6	0	0	6	0	3½		
5.	runde:	Bærum-Sarpsborg	II	3-1,	Moss I-Fredrikstad	II	2 $\frac{1}{2}$ -1 $\frac{1}{2}$,	Brugata-OSS IV 2 $\frac{1}{2}$ -1 $\frac{1}{2}$	

7. runde: Bærum-Sarpsborg

II 3-1, **Moss I** 1-Fredrikstad 1 $\frac{1}{2}$ -1 $\frac{1}{2}$, Brugata-OSS IV 2 $\frac{1}{2}$ -1 $\frac{1}{2}$

Avd. C

1	Nittedal	6	3	3	0	9	15½					
2	Stjernen	II	6	4	1	1	9	14				
3	Fr.stad I	6	3	1	2	7	13					
4	Sjakkam.	I	6	2	2	2	6	11½				
5	Asker II	6	1	2	3	4	10					
5.	runde:	Asker II-Sjakkam.	I	2	-2,	Lyngdalssrokad.	5	1 $\frac{1}{2}$ -3				
							5	1 $\frac{1}{2}$ -3				
							6	Sjøgne I				
							5	0	2	3	2	7

5. runde: Asker II-Sjakkam.

I 2-2, **Stjernen** II-Sjakkam.

2. DIVISJON AVD. D

1	Evje	5	3	1	1	7	13		
2	Kr.sand	II	5	2	3	0	7	12	
3	Mandal	5	2	2	1	5	10½		
4	Søgne II	5	2	1	2	5	10		
5	Lyngdalssrokad.	5	1	1	3	3	7½		
6	Søgne I	5	0	2	3	2	7		
5.	runde:	Lyngdalssrokad.	Søgne I	2-2,	Kristiansand	II-Søgne II	2-2,	Evje-Mandal 1-3	

MIDT-NORGESERIEN

NM-arrangøren i storform

ved Torger Strand

Steinkjer befestet sin stilling som den sterkeste klubben i Midt-Norge da de slo sin hardeste konkurrent Kristiansund hele 4 $\frac{1}{2}$ -1 $\frac{1}{2}$ i "finalen" i Trondheim 16. mars. Kristiansund hadde nok med 3-3 i siste

ronde, men greide ikke å vinne et eneste parti på de seks bordene!

Steinkjer vinner i første rekke på svært høy lagmoral, laget har en annen innstilling enn de øvrige i på forhånd antatt jevne matcher. Og det er nok ikke tvil om hvilken klubb som har desidert størst bredd av toppspillere, noe som gjør at lagspillerne til enhver tid har skikkelig matching også i klubben. Hele Midt-Norge ønsker dem lykke til i landsfinalen!

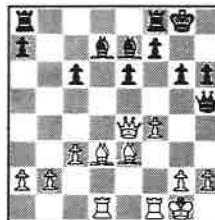

Disse sju karene var med og sikret Steinkjer sjakklag finalebilletten. Ved brettet Arne O Traana og Ove R Holmen. Stående fra venstre Mikael Rølvåg, Jens B Eilertsen, Haavard Holmen, Frank Hovde og Torbjørn Fikse-aunet.

Frank Hovde kommenterer:

Hvit: Frank Hovde, Steinkjer
Svart: Torger Strand, Kristiansund
FRANSK
1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sd2 dxe4 4 Sxe4 Sf6!? 5 Sxf6+ Dxf6 6 Sf3 h6 7 Ld3 c5 8 0-0! Sc6 9 Le3 cxd4 10 Sxd4 Le7? Svart bør vel spille 10 - Ld7. Nå får han svake bønder på dronningfløyen. 11 Sxc6 bxc6 12 c3! Åpner diagonalen d1-a4 for dronningen, hvor den kan angripe dronningfløybøndene, samtidig som den hurtig kan gå over til kongefløyen. 12 - 0-0 13 Da4 Ld7 For all del ikke 13 - c5?? 14 De4. 14 Tad1 Dh4!?

15 f4 Dh5 16 De4 g6

17 De5! Hvit vinner nå bonde. 17 - Dxe5 18 fxe5 Og det truer både Lxh6 og Lxg6. 18 - Tfd8 19 Lxh6 Tab8 20 b3 a5

21 Le3 Le8 22 Lc4?! Bedre er 22 Le2 med en gang. 22 - c5 23 Le2 Lc6 24 Kf2 Le4 25 Txd8 Txd8 26 Td1 Txd1 27 Lxd1 Nå bør resten være ren teknikk. 27 - Kf8 28 g3!? g5 29 Ke2 Kg7 30 Kd2 Kg6 31 g4 f6 32 exf6 Kxf6 33 Lf2 Ld6! Eller 33 - Ke5 34 Lg3+ Kd5 35 Ke3! og hvit vinner. 34 h4 Lf4+ 35 Le3! Lxe3 36 Kxe3 Lb1 37 hxg5+ Kxg5 38 a3 Lg6 39 39 b4 cxb4 40 cxb4 axb4 41 axb4 Kf6 42 Kd4 e5+ 43 Kc5 Ke6 44 Le2 Le4 45 b5 Kd7 46 Kb6 Kc8 47 Ka7 Lb7 48 b6 e4 49 50 Ld5 50 g6
1-0

RESULTATER MIDTNORGESERIEN; det tas forbehold om endringer når turneringskomiteens rapport foreligger.

1. DIVISJON	MIDTNORGESERIEN
1 Steinkjer	5 4 1 0 9 23½
2 Kristiansund	5 4 0 1 8 20½
3 Arbeidernes	5 3 0 2 6 17
4 Trondhjems	5 1 1 3 3 12
5 Volda	5 1 0 4 2 11
6 Ålesund	5 1 0 4 2 6

5. runde
Kristiansund-Arbeidernes 4-2. Strand-T Langmyhr ½-½, K W Strand-K Strand ½-½, M Aanstad-S Herskial ½-½, R Strand-K Berg 1-0, E Odde-Ø Serie 1-0, K T Sandum-J Reite ½-½.
Volda-Trondhjems 2-4, T Kolås-H Bjørge ½-½, E Sørheim-A Monsay 1-0, R Nakken-Y Robertsen 0-1, R Jo-

hanssen-R Gåsemyr ½-½, R Person-H M Eikseth 0-1, B Haugvål 0-1 wo.
Ålesund-Steinkjer 1-5. E Watto-F Hovde 0-1, R Larven-J B Ellertsen 0-1, G Storeide-T Fiskeaune 0-1, H Storeide-M Rolvåg ½-½, S Hellevik-H Holmen ½-½, E Storeide-O R Holmen 0-1.

4. runde
Trondhjems-Ålesund 2½-3½. H Bjørge-Watto 0-1, A Monsay-R Larsen 0-1, Y Robertsen-G Storeide 1-0, A Lødemel-H Storeide 0-1, R Gåsemyr-S Hellevik 1-0, H M Eikseth-E Stor-eide ½-½.

Arbeidernes-Volda 4-2. K Brokstad-T Kolås 0-1, S Herskial-E Sørheim ½-½, K Berg-R Nakken ½-½, Ø Serie-R Johansen 1-0, J Reite-R Person 1-0, O Bruheim 1-0 wo.

Steinkjer-Kristiansund 4½-1½. F Hovde-T Strand 1-0, J B Ellertsen-K W Strand ½-½, T Fiksauet-M Aanstad 1-0, M Rolvåg-R Strand ½-½, H Holmen-E Odde ½-½, O R Holmen-Å A Olsen 1-0.

2. DIVISJON AVD. A
1 Molde 5 4 1 0 9 17½
2 Surnadal 5 3 2 0 8 16
3 Melhus 5 3 1 1 7 16
4 Kr. sund II 5 1 1 3 3 12½
5 Henne 5 1 1 3 3 10
6 Blindes 5 0 0 5 0 3

4. runde: Molde-Henne 4-1, Blindex-Surnadal 1-4, Kristiansund II-Melhus 2-3

5. runde: Melhus-Molde 2-3, Henne-Blindex 4-1, Surnadal-Kristiansund II 3½-1½

2. DIVISJON AVD. B
1 Stjordal 5 3 2 0 8 16
2 Levanger 5 3 1 1 7 14
3 Meråker 5 2 2 1 6 12½
4 Verdal 5 1 2 2 4 12½
5 Namso 5 1 1 3 3 10½
6 Steinkjer II 5 0 2 3 2 9½

4. runde: Namso-Verdal 1½-3½, Meråker-Steinkjer II 2½-2½, Stjordal-Levanger 2½-2½

5. runde: Levanger-Namso 3½-1½, Verdal-Meråker 2½-2½, Steinkjer II-Stjordal 1-4

Tromsø suverent til finalen

ved Jan S. Berglund

Det ble en klar seier for hjemmelaget da sonefinalen for Nord-Norge gikk av stabelen i Tromsø.

Tromsø Sjakkklubb vant i første runde over Hammerfests unge lag. Det så en stund jevnt ut, men etterhvert gjorde Tromsøguttene det helt klart hvor skapet skulle stå. Da Tromsøs meget solide Johannes Høie til slutt gikk seirende ut av en dramatisk duell på første bordet, viste det seg at sluttssifferne ble så overbevisende som 5-1. Neste offer var Narvik som ved flere anledninger har vært Nord-Norges representant i lagfinalen. Men denne gang var ikke Paul Svedenborg, landsdelens fremste spiller gjennom en årekke, med som ankermann hos Narvik.

Narvik - Tromsø 1½-4½. K O Kristensen - J Høie 0-1, G Hansen - T W Larsen 0-1, J Hanssen - JS Christiansen 0-1, S Indregard-M Bergvoll 0-1, S Rafnung - A Andreasen 1-0, L Andreassen - M Barge ½-½.

Før siste runde ble spilt var det bare teoretiske sjanser for at Tromsø kunne bli innhentet av noen av de andre lagene. At Bodø ble beseiret med 4-2 var nærmest bare en formalitet. Tromsø hadde vunnet mesterskapet selv med tap 1½-4½.

TOPPSCORER

Magne Bergvoll, Tromsø var den eneste som fikk fullt hus på de tre partiene som ble spilt i løpet av sonefinalen, og derfor passer det godt å vise et av hans spill. Magne har dessverre holdt seg mye i bakgrunnen når det gjelder sjakk de senere årene, men når han en sjeldent gang er på arenaen, blir det som regel fartsfylte og spennende partier.

Hvit: Jonny Bergholt, Bodø
Svart: Magne Bergvoll, Tromsø
SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 Sc6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 d6 5 Sc3 a6 6 Le2 Ld7 7 Le3 Sf6 8 0-0 g6 9 Dd2 Lg7 10 f3 0-0 Etter trekkomkastninger har partene kommet inn i en drageoppstilling. Personlig mener jeg at hvit må stille seg mer aggressivt opp hvis han skal ha noe håp om å få et initiativ. 11 a4 Tc8 12 Sxc6 Lxc6 13 a5 e6 14 Sa4 De7 15 Sb6 Tcd8 Hvit har fått inn en springer på b6, men som det skal vise seg i partiet - den gjør ikke noe der. 16 Db4 Sd7 17 Tfd1 Sxb6 18 Lxb6 Td7 19 Td3 f5! Et nødvendig og godt trekk. Svart kan ikke stå og se på at hvit dobler tårnene i d-linja og spiser den svake d-bonden. 20 Tad1 Le5 21 exf5 Txf5 22 Le3 Df6 23 c3 h5! Denne aktive h-bonden vil Jonny få store plager med senere. 24 Ld4 Tf7 25 Lxe5 Dxe5 26 T3d2 De3+ 27 Kh1

27 - Txf3! Et trekk i typisk Magne Bergvoll-stil, med radikale midler skal all motstand nedkjempes. 28 Lxf3 Lxf3 29 gxsf3(?) Her ville 29 Dxd6 gitt Jonny gode sjanser til motspill. Selv om svart klarer å vinne en bonde etter mange avbytter, så vil remissjansene i alle dronningssluttspill være meget store. 29 - Dxf3+ 30 Kg1 Tf4 31 Kg1 Tf4 32 Txd6 Kg7! Kongen må med i spillet! 33 Td7+ Kh6 34 Tf1 De3+ 35 Kg2 h4 36 Tdf7 h3+ 37 Kh1 g5 38 T7f2 Kh5 39 Kg1 g4 40 Kh1 Kg4 41 Kg1 g3 42 hxg3 Kxg3 I denne håpløse stillingen ville ikke Bodøværingen mer, og gav opp. Alle bondesluttspill etter avbytte av tårn + tårn mot dronning er håpløst tapt for hvit.
0-1

SONEFINALE NORD-NORGE

	1 Tromsø	2 Narvik	3 Bodø	4 Hammerfest	3 3 0 0	6	13½
1 Tromsø	3 2 0 1	4	10				
2 Narvik	3 1 0 2	2	8				
3 Bodø	3 0 0 3	0	4½				
4 Hammerfest							

Tromsøs vinnerlag, fra venstre Johannes Høie, Terje W Larsen, Jørgen S Christiansen, Frode Bull Jæger, Morten Barge og Magne Bergvoll.

forts. fra side 20

men med den forskjell at trekkene a4 og c6 ikke er spilt. Da bonden står bedre på a2, er dette opplagt gunstigere for hvit enn de vanlige variantene. 4 Sc3 Sf6 5 e3 e6 6 Lxc4 c6 7 0-0 Sbd7 8 De2 Le7 9 e4 Lg6 10 Lf4 0-0 11 Tad1 b5!! Den svarte stillingen var passiv, men solid tross tempotapet i forhold til vanlig slavisk. Mer i tråd med stillingens krav var Te8. 12 Lb3 b4

13 d5! Dette trekket er mulig gaa de to truslene d6 og dxc6 med gunstig åpning av soillet for hvit. 13 - cxd5 14 exd5 Sh5 15 Lc1 e5 15 - Sc5 ble foreslått av Ulrichsen etter partiet og var kanskje en bedre praktisk sjanse. 16 Sb5! Lf6 16 - a6 17 d6! 17 d6 Tc8 17 - Tc8 kostet en bonde men den svarte stillingen var vanskelig. 18 Sxa7 Tc1 18 - e4 strander på 19 Sxc8 exf3 20 Se7+. 19 Tc1 e4 20 Db5! Med avgjørende fordel. 20 - exf3 21 Tc8 exf3 22 Tel h6 23 Txd8 Txd8 24 Sc6 Se5 25 Txe5 Txd6 26 Db8+ 1-0

OMTVEDTS HAT TRICK

Per Omtvedt, Stjernen (34) har en smule ubemerket begått det kunststykke å bli Oslo mestre for tredje år på rad. Selv om Oslo mesterskapet ikke lenger som tidligere er en mønstring av store deler av Norgeseliten, er prestasjonen like fulgt imponerende.

Omtvedt kom i år likt med Nils R Grotnes som han deretter besiret $1\frac{1}{2}-\frac{1}{2}$ i stikkamp. Selve turneringen gikk over to helger og ni runder Monrad med 26 spillere i øverste og 20 i lavere klasse.

Resultater gruppe A: 1 P Omtvedt, Stjernen 7, 2 N R Grotnes, Brugata 7 3 B Heggheim, OSS 6½ 4 K-O Løken, OSS 6½ 5 A Esbensen, Brugata 5½ 6 K Jakobsen, OSS 5½ 7 T Sande, OSS 5½ 8 D Drahus, Asker 5

Gruppe B: 1 H Østerberg, OSS 7½ 2 H Hovden, NKL 6½ 3 H P Næsmo, Nittedal 6 4 K O Johansen, Nordstrand 6.

Per Omtvedt kommenterer:

Hvit: Per Omtvedt, Stjernen
Svart: Arnt Esbensen, Brugata
PIRC

1 e4 d6 2 d4 Sf6 3 Sc3 g6 4 Sf3 Lg7 5 Le2 0-0 6 0-0 Lg4 7 Le3 Sc6 8 h3 Lxf3 9 Lxf3 e5 10 Se2 Encyclopedia nevner bare 10 dx5. 10 - De8? 11 d5 Se7 12 g4 Dd7 13 Sg3 Bedre er 13 Kh2. 13 - h5! 14 Lg5 Hvit forhindrer 14 - h4. 14 - hxg4 15 hxg4 Sh7 16 Le3 Sc8? Hvit får nå sjansen til å bygge opp en angrepstillning på K-filayen. Etter 16

- f5 17 gxf5 gxf5 18 exf5 Sxf5 19 Lg4 Sxe3 20 Lxd7 blir det remisspill som ingen av spillerne var interessert i. 17 Kg2 Lf6 18 Dd2 Dd8 19 Th1 Sb6 20 b3 Lg5?? Hvit står litt bedre etter 21 - Sg5 22 Th2.

21 Txh7! Lxe3 22 Dxe3 Kxh7 23 Th1+ Kg4 24 Sf5+! Poenget med offeret i 21. trekk. Hvis svart nå slår på f5 mister han fluktmuligheten over f6. 24 - Kf6 25 g5 matt 1-0

TILLER TILBAKE PÅ BANEN

IM Bjørn Tiller (27) deltok lite på sjakkarenaen i løpet av de to foregående årene, og med beskjedne resultater til ham å være.

Nå har han til gjengjeld klemt riktig til i Oslo Schakselskaps vårturering som tross en usedvanlig god deltakelse ble vunnet i stor stil.

Resultater fra mesterklassen i OSS' vårturering: 1 IM Bjørn Tiller 7½ 2 Bruce Diesen 6½ 3 Nils Grotnes 5½ 4 Einar Hatlebakk 5½ 5 IM Arne Vinje 5½ 6 Jarl H Ulrichsen 5½ 7 Yngvar Barde 5½ 8 Petter Stigard 5 9 Per Omtvedt 4½ 10 Ragnar Hoen 4 11 Bjørn Heggheim 4 12 Sverre Haanes 2 13 Per Mørke 1½ 14 Berre Nielsen 1½

Tiller startet med seks strake før han fikk sitt eneste tap, mot Einar Hatlebakk som han ikke ser ut til å ha noe godt tak på. Men i 8. runde vant norgesmesteren fra 1983 påny overbevisende.

Bjørn Tiller kommenterer:

Fra 8. runde i Vårtureringen i OSS.
Hvit: Bjørn Tiller
Svart: Jarl H Ulrichsen
DRONNINGGAMBIT
1 d4 d5 2 c4 dxc4 3 Sf3 Lf5?! Dette trekket ledet til slaviske stillinger, forts. side 19*

ELO-RATINGEN

En gjennomgang av systemet

Elo-komiteen får jevnlig spørsmål vedrørende ratingssystemet, og vi har derfor funnet ut at det nå er på tide med en ny gjennomgang av systemet i NSB. Forrige gang dette skjedde var nr. 6/76, slik at det nå blir et 10-års jubileum.

Et spørsmål som stadig går igjen er: Min egen beregning stemmer ikke overens med det som er offentliggjort, hvorfor?

Det kan være flere årsaker til slike forskjeller. I de fleste tilfeller kommer det av at Elo-komiteen sitter inne med atskillig flere opplysninger enn dem som blir offentliggjort. Det gjelder f.eks. passive medlemmer og de som ikke har

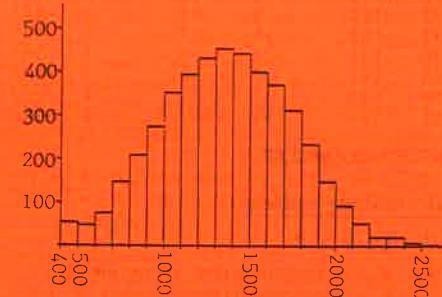
ved Per A. Bergersen
og Øistein Magnussen
tidligere og nåværende
formann i NSF's Elo-komite

spilt 10 partier. Dessuten må en ikke gå ut fra at det tallet som står i NSB er det aktuelle hele sesongen. Tallet forandrer seg for hver turnering en spiller gjennomfører. Med andre ord må en regne med en viss feilmargin på egne beregninger.

Skulle det være flere spørsmål enn de som forhåpentlig blir besvart i denne artikkelen, kan disse rettes til: Øistein Magnussen, Øvre Gjellum vei 30, 1380 Heggdal.

Spørsmål av allmenn interesse blir behandlet i Norsk Sjakkblad.

personer, hvor de færreste er under 150 eller over 200 cm. Et annet nærliggende eksempel er å vise fordelingen over ratingallene i vårt norske materiale.

Elo-systemet er idag det beste middel vi idag kjenner for anslag av spillestyrke. Vi vil imidlertid alt her i innledningen advare mot å oppfatte ratingtallet som noe i likhet med en intelligenskoefisient. (Det var da endelig godt, sier de fleste av oss.) Elo-tallet er et uttrykk for oppnådde resultater, ikke for medfødte evner, eller nødvendigvis for spillestyrken i øyeblikket.

Nedenfor følger Elos tabell over ratingdifferanser og tilhørende forventet score. Hvis f.eks. to spillere har en forskjell på 149 ratingpoeng, så vil den høyest ratede være forventet å ta 0,7 poeng (=70%) i gjennomsnitt pr. parti fra den annen. I en match på 5 partier betyr dette $3\frac{1}{2} - 1\frac{1}{2}$ i den sterkestes favør.

ELO-TABELLEN

Score i % (S)	Diff. i poeng (D)
S	D
99	677
98	589
97	538
96	501
95	470
94	444
93	422
92	401
91	383
90	366
89	351
88	336
87	322
86	309
85	296
84	284
83	273
82	262
81	251
80	240
79	230
78	220
77	211
76	202
75	193
74	184
73	175
72	166
71	158
70	149
69	141
68	133
67	125

BEREGNINGSREGLER

a) Uratede spillere

$$(i) R = G + D$$

hvor R = ratingtall etter turneringen

G = gjennomsnittsmotstanden i turneringen (summen av motstandernes ratingpoeng dividert med antall motstandere).

D = hva man leser ut av tabellen som positivt eller negativt tillegg til G .

Et eksempel:

Den uratede Ø Brekke spiller en turnering mot P A Bergersen (1906) og Ø Magnussen (1519). Brekke tar $1\frac{1}{2}$ poeng. Først kalkulerer vi gjennomsnittsmotstanden:

$$G = (1906 + 1519) : 2 = 1713$$

Fra tabellen finner vi at $1\frac{1}{2}$ poeng av 2 (75%) tilsvarer 193 poeng over G .

Innsetting i formel (i) gir da:

$$R = 1713 + 193 = 1906$$

Dette er spillerens prestasjon i turneringen og samtidig hans ratingtall hvis han

er uten tall fra før.

Husk på at D i formel (i) er negativ når scoren er under 50%. I tabellen legger vi merke til at det ikke er angitt noen ratingdifferanse for 100% og 0%. Differansen er her henholdsvis uendelig stor og uendelig stor negativt. Som praktisk regel anvendes en forskjell på ± 400 for disse ekstreme resultatene. Det betyr også at alt over 92% score gir $+400$, mens alt under 8% gir -400 .

b) Etablerete spillere

Her bruker vi en av to formler avhengig av om spilleren øker eller mister rating.

$$(iia) R = (nR_0 + mR_1) : (n + m)$$

$$(iib) R = ((n - m)R_0 + mR_1) : n$$

R = spillerens rating etter turneringen

n = antall ratede partier fra tidligere

m = antall partier i den nye turneringen

R_0 = spillerens rating før turneringen

R_1 = spillerens prestasjon i den siste turneringen regnet etter formel (i)

(iia) benyttes dersom spilleren vil gå ned i rating etter turneringen.

(iib) benyttes dersom spilleren vil gå opp i rating på grunnlag av resultatene i turneringen. Dersom n er mindre enn m ser man bort fra de tidligere resultatene.

Vi kan forstå av et eksempel fra a). I sin annen turnering oppnår generalsekretären $1\frac{1}{2}$ poeng mot H W Hermansen (1856) og G Nesheim (1842). Vi beregner først prestasjonen i den nye turneringen:

$$R_1 = (1856 + 1842) : 2 + 193 = 2042$$

Innsetting i (iia) gir:

$$R = (2 \times 1901 + 2 \times 2042) : (2 + 2) = 1972$$

Her ser vi at Brekke går fram med 71 poeng. Vi foretar da en ny beregning med formel (iib):

$$R = ((2 - 2) \times 1901 + 2 \times 2042) : 2 = 2042$$

Han går betydelig mer fram med formel (iib) enn med (iia). Brekkens nye rating blir da det høyeste tallet, nemlig 2042. En ganske pen framgang må vi kunne si. Dersom han med formel (iia) hadde fått en lavere rating enn tidligere, ville ratingen etter formel (iia) blitt stående. Med formel (iib) ville tilbakegangen blitt betydelig større.

Grunnen til at vi gjør det på denne måten vil vi komme tilbake til i etterfølgende avsnitt.

c) Etablerete spillere

Når en spiller har oppnådd 30 partier regnes hans ratingtall som relativt representativt for spillestyrken. Ved videre turneringsdeltakelse bruker vi en ny formel:

$$(iii) R = R_0 + K(O - F)$$

R_0 = den tidligere (etablerete) rating

K = et uttrykk for den vekt som legges på turneringen

O = oppnådd score i turneringen

F = Forventet score på basis av vedkommendes rating før turneringen

Vi finner D som differansen mellom egen rating (R) og gjennomsnittsmotstanden i turneringen (G). Vi leser så av i tabellen den prosent score (S) som tilsvarer vår D . Ved å multiplisere S med antall partier i den nye turneringen får vi det forventede resultat (F) i denne.

Vår gode venn Brekke er i det følgende å betrakte som etablert. I en eksklusiv turnering, som foruten Brekke består av R Djurhuus (2122), R Agdestein (2000) og R Kvassheim (1945), klarer vår helt 11 på de tre partiene. Vi regner da som følger:

$$G = (2122 + 2000 + 1945) : 3 = 2022$$

$$R_0 - G = 2042 - 2022 = 20$$

$$S \text{ (fra tabellen)} = 53 \text{ (53%)}$$

$$F = 3 \times 0,53 = 1,59 \text{ poeng}$$

Vi kan nå mate formel (iii) med alle nødvendige data:

$$R = 2042 + 20 \times (1,5 - 1,59) = 2040 \text{ som er Brekkens rating med en } K \text{ på 20.}$$

SPESIALREGLER

A. Koeffisienten

K'en i formel (iii) er i prinsippet valgbart innen rimelige grenser. Vi bør dog passe på at den ikke blir så stor at man f.eks. kommer for høyt i forhold til presentasjonen, slik denne måles med formel (i). En spiller som presterer 2000 i rating må f.eks. ikke få så høy K at han med en ($O-F$) på 1 poeng går fra 1900 til 2100 ($K=200$).

Den norske Elo-komiteen har definert følgende:

Kategori I: Internasjonale titelturneringer, landskamper og Landsturneringen.

Betenkingstid minimum 2 timer på 40 trekk, deretter 20 trekk pr. time.

Kategori II: Andre turneringer med minst to tidskontroller før en fastsatt tid til resten av partiet: Før første tidskontroll må det være spilt minst 30 trekk med gjennomsnittlig betenkningstid på minst $2\frac{1}{4}$ minut pr. trekk. Mellom første og andre tidskontroll må det være spilt minst 15 trekk med en gjennomsnittlig betenkningstid på minst 2 minutter pr. trekk. Det må imidlertid være spilt minst 55 trekk før man avslutter partiet på en fastsatt tid. Etter dette kan partiet ferdigspilles på minst en halv time pr. spiller.

Kategori III: a) Turneringer med minst 2 tidskontroller før en fastsatt tid til resten av partiet: Før første tidskontroll må det være spilt minst 30 trekk med en gjennomsnittlig betenkningstid på minst $1\frac{1}{2}$ minut pr. trekk. Mellom første og andre tidskontroll må det være spilt minst 20 trekk med en gjennomsnittlig betenkningstid på minst $1\frac{1}{2}$ minut pr. trekk. Det må imidlertid være spilt minst 60 trekk før andre tidskontroll. Etter dette kan resten av partiet ferdigspilles på minst en halv time pr. spiller.

b) Turneringer med minst en tidskontroll før en fastsatt tid til resten av partiet: Før tidskontrollen må det være spilt minst 40 trekk med en gjennomsnittlig betenkningstid på minst 2 $\frac{1}{4}$ minut pr. trekk, deretter minst en halv time på resten av partiet pr. spiller.

Gruppe A: Spillere med en rating på 2300 eller mer på beregningstidspunktet, uansett alder.

Gruppe B: Juniorer, dvs. spillere som ikke har fylt 20 år pr. 1. september i beregningsåret (under 2300 i rating).

Gruppe C: Alle andre spillere med rating under 2300.

Vi får da følgende tabell for K -verdier:

	A	B	C
I	20	30	35
II	10	20	30
III	5	10	20

B. Stor frem- eller tilbakegang.

Spillere som gjør en ekstraordinær god eller dårlig turnering i forhold til forventningen bør ved beregningen representeres ved tallet etter turneringen fremfor tallet før, dersom avviket fra

forventningene antas å være uttrykk for en generell tendens.

C. Private matcher

Private matcher uten forsvarlig rot i klubbmiljø eller tilsvarende blir ikke godkjent for rating. Derimot vil selvsgått stikkamper med henblikk på kåring av en turneringsvinner eller uttagning til representasjon bli beregnet.

D. Uspilte partier

Elo-systemet tar sikte å måle oppnådde resultater - ikke på å straffe dårlig framstøtemoral. Walkover-seire kommer derfor ikke med i beregningene. Men partier som er påbegynt, men ikke avsluttet (f.eks. hengepartier) vil vanligvis rates som tap for den spiller som er skyld i at partiet ikke blir avsluttet innen de fastsatte rammer.

E. Krav til offentliggjørelse

For å komme med på de norske ratinglisten som offentliggjøres 10 ganger i året, kreves det at spillene er registrert med minst 10 partier. Man må imidlertid ha spilt minst 10 partier, eller gjennomført en landsturnering, i løpet av de siste to år. Dessuten må ratingen være over en viss grense, for tiden over 500.

Passive spillere faller ut av listen, men beholder tallet i fem år etter siste registrerte resultat. Først da mister man ratingen og må begynne på nytt igjen.

F. 350-grensen

For å unngå at spillere taper rating på å vinne partier, eller tjener rating på å tape partier, opereres det med en grense for motstanderens rating ved beregningen. Regelen sier at ingen motspillere ved beregningen skal regnes som mer enn 350 sterke eller svakere enn en spiller. Eksempel: En spiller har 1650 i rating. Ved beregning av vedkommendes nye rating blir da ingen av motstanderne regnet som mer enn 2000 eller mindre enn 1300.

PRAKТИSKE VANSKELIGHETER

Man skal ikke ha brukt systemet særlig lenge før man stopper opp foran praktiske hindre. Elo-komiteen besørver gjerne spørsmål fra tapre beregnere.

Et av problemene oppstår når to spillere uten rating fra før spiller mot hverandre. I slike tilfeller følges en bestemt prosedyre som vi ikke skal komme inn på her, men interesserte kan studere NSF's Års- og håndbok avsnitt 2.2.3.

NIVÅPROBLEMER

Løpende kontroller opp gjennom årene har vist at aktive norske toppspillere gjennomsnittlig har gått endel ned i nasjonal rating i forhold til sin internasjonale FIDE-rating.

For å unngå at hele vårt nasjonale nivå skal synke for langt under det internasjonale, har Elo-komiteen fra tid til annen gitt våre spillere en oppjustering av tallene. Vi hjemmesittere vil jo helst ikke at representasjonsspillerne får for store fordeler av sin reisevirksomhet.

Årsaken til at skjevheten utvikler seg, er først og fremst at juniorspillere har en langt mer dramatisk framgang i sine første spilleår enn hva seniorene har av tilbakegang i sine seneste år. De unge spillerne "stjeler" dermed rating fra en lukket gruppe som vårt nasjonale system. Virkningen er en annen innen FIDE som ikke offentliggjør eller lagrer spillere som etter beregning ikke når opp i minst 2200 (for kvinner 1900).

I et forsøk på å avdempe uheldige virkninger har den norske Elo-komiteen følgende retningslinjer:

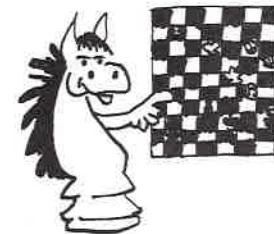
A. Regne alle juniorer (gruppe B ovenfor) først. Juniores rating etter turneringen anvendes som grunnlag for beregningen av seniorene.

B. Velge mellom formel (iia) og (iib) for uetablerte spillere for å dempe en tilbakegang og forsterke en framgang.

C. Justere nivået i forhold til den internasjonale ratinglisten hvis forskjellen mellom norske toppspillere på FIDE-listen i gjennomsnitt blir vesentlig høyere enn tilsvarende gjennomsnitt på den norske listen. Justeringen skjer i forhold til antall spilte partier i en viss tidsperiode. Sist (15/1-86) ble det gitt et tillegg på 0,5 Elo-poeng pr spilt parti, inntil 40 partier, over de siste to år.

ELOAVGIFTA

er for tiden kr. 10 pr. spiller og turnering. Elo-komiteen har egen kasserer og egne kontonummer: Postgiro 2 11 04 01, bankgiro 7050.30.59949. Eloavgifta skal betales uoppfordret samtidig som turneringen sendes inn til NSF. Spørsmål vedrørende betaling kan rettes til Elo-komiteen v/kasserer Johs R Kjeken, Mariesgt. 9 B, 0368 Oslo 3.

LÆR SJAKK

med IM Jonathan Tisdall

Hittil har jeg i denne spalten behandlet elementene bak de taktiske manøvrer. Jeg kan ikke sterkt nok understreke hvor viktig det er å være kjent med de vanlige taktiske temaer og angrepssmønstre. Den sovjetiske stormester Eduard Gufeld, en av verdens ledende sjakktrener, betrakter erfaringen som fundament for intuisjon og kreativitet - og erfaring er mer enn det antall partier en har spilt, det er også intim kjennskap til de vanlige temaer. To bøker vil jeg anbefale spesielt: "The

Art of the Checkmate" av Renaud og Kahn, og "Encyclopedia of Middlegames - Combinations". Det finnes mange bøker som tester kombinasjonsevnen, men de to nevnte er spesielt gode fordi de behandler stoffet på en klar måte, og framhever de grunnmonstrene som er byggesteiner i selv den mest komplekse kombinasjonen. Ved å studere disse og merke seg de metoder som benyttes, vil taktiske muligheter dukke opp stadig lettere også i egne partier.

Omsatt i praktisk spill

Denne gang vil jeg gi noen eksempler på hvordan søker lett avkjørende taktiske vendinger foregår under spillet. Jeg har valgt å bruke mine egne partier, ettersom jeg der kjenner de faktiske tankeprosesser. Det siste eksemplet er kanskje den beste demonstrasjon av hvordan trening og den analytiske metoden vi har omtalt tidligere kan gi resultater.

Tisdall - Lee, London 1982

1 d4 e6 2 e4 c5 3 f3

3 d5 gir hvit et lite initiativ.

3 - cxd4 4 Sxd4 Sf6 5 Sc3 f5

En skarp og forholdsvis sjeldent fortsettelse som her hadde den fordel at den virket totalt forvirrende på hvit.

6 e5 Se4?

Dette er klart dårligere enn hovedvarianten 6 - Sd5. Jeg visste hvit her burde få en fordelaktig stilling, men jeg hadde bare en vag ide om hvordan. De neste trekken er alle kjent fra teorien, men kostet meg mye tid på klokka. Hvitt falbyr materiale for å tilstrebe initiativ på svarts forlatte kongefløy. Ved å regne gjennom variantene ble hvit fortrolig med de grunnleggende ideene i stillingen.

7 Dg4! Sxc3 8 Dxg7 Tf8 9 a3 Sb5+ 9 - La5 10 b4 Lb6 11 Lg5 Dc7 12 Lh6 vinner for hvit liksom 9 - Db6 10 axb4 Dxd4 11 Lh6. Det tilbakevendende problem for svart er svakheten på de mørke feltene og mangelen på utvikling.

10 axb4 Sxd4 11 Lg5!

Hvit fortsetter med å finne den riktige planen. Trykket mot de mørke feltene og svarts usikre konge er kompensasjon for offiseren. Imidlertid så hvit her en uvanlig yaktisk mulighet som ledet ham på villostrå.

11 - Db6

Om 11 - Sxc2+ 12 Kd1 og svart er igjen hjelpelös mot Lh6.

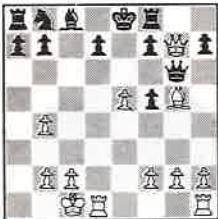
12 Ld3?!

Toreanbefaler korrekt 12 Lh6! og etter 12 - Dxb4+ 13 c3 Sf5! 14 cxb4 Sxg7 15 Lxg7 har hvit en klar fordel - løperparet, utviklingsforsprang, kontroll over de mørke feltene samt et lett angrepssmål i den isolerte h-bonden.

12 - Sf5?

Svart ser bare en del av den følgende kombinasjonen, nemlig agnet. Han antar at hvit har hatt en ikke ukjent blind flekk, og oversett at 6-raden (a6-h6) vil være åpen etter det neste trekket. Best var 12 - d5 eller 12 - d6 og hvit har fortsatt gode angrepssjanser men ingen klar forsettelse.

13 Lef5 exf5 14 0-0-0 Dg6

1

Tisdall – Bex, Lugano 1986.

Dette partiet er en god illustrasjon av en taktisk avslutning som logisk følge av en stadig oppsamling av posisjonelle fordele, og nytten av å gjennomkjenne mønster.
1 d4 Sf6 2 c4 e6 3 Sc3 Lb4 4 Sf3 c5 5 g3

Håper på å høste fruktene av noe jeg lærte i Moskva under siste VM-match.
5 – 0-0 6 Lg2 d5!? 7 cxd5 Sxd5 8 Ld2 Sc6!?

Bedre er cxd4. Nå sikrer hvit seg en liten men varig fordel.

9 Sxd5! Dxd5 10 Lxb4! cxb4
10 – Sxb4 11 0–0 Sc6 12 e3 er også ubehagelig for svart som har vansker med å fullføre utviklinga, og må regne med muligheten dxc5 og Tc1 som gir hvit enda flere tempi. Etter partitrekket har svart dårligere bondestilling.

11 0-0 Da5 12 Dc2

Myser mot h7. Hvit vil gjerne dele brettet på midten ved å spille d5 og så angripe med Sg5.

12 – Ld7 13 Tfd1 Tac8 14 De4

Enkel strategi – den sterkeste brikken beveger seg ut av synsvidde for det olme tårm på c8 og blir stående mer sentralt. Nå må svart ta forholdsregler mot d5.

14 – Tfe8 15 e3

Forsterker stillingen litt etter litt. Svart er bundet til svakhetene på b7 og h7, og hvit har såvel framtidsutsikter i c-linja, med Sf3-d2-b3-c5 eller -d2-c4-d6, som angrepsmuligheter.

15 – Tc7

Håper på å omplassere med -Se7 og -Lc6 med solid stilling.

16 Tdc1!

Det er alltid vanskelig å flytte én brikke to ganger og la en annen (Ta1) være uvirkos, men det er ingen grunn til å øfre a-bonden.

16 – Db6

16 – Se7 17 Txc7 Dxc7 18 Sg5 og hvit vinner bonde – igjen svakhetene på b7 og h7.

17 Tc5 Tec8

3

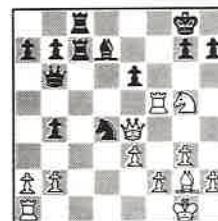
Svart har nå til hensikt å omgruppere med Se7 eller å framtringe tårmbytte i

c-linja med Sa5. Med mindre hvit vil la fordelen bli redusert til kun bedre bondestruktur må han handle raskt. Hvits aktive styrker og svarts ensomme konge er et hint til å se etter en "voldelig" løsning, men det trøtte hodet mitt knnne ingenting finne. Plutselig tenkte jeg på et spørsmål som var blitt stilt meg tidligere på dagen. -Hjelper det deg som spiller å undervise i sjakk? Som i et lynglimt dukket artikkelen i NSB nr. 2 fram i minnet. For de som er i mørke, skal jeg gi hukommelsen litt hjelp:

4

En påfallende likhet. Så til neste skritt, som anbefalt i artikkelen: Konkret beregning av de spesielle mulighetene i min stilling. Etter 18 Sg5! f5 (18 – g6 19 Dh4 h5 20 g4 med vinnende angrep) er det, ettersom dronninga henger, ikke tid til Aljechins stille manøver med hensikten å åpne diagonalen a2-g8. Derfor 19 Txf5! Om nå 19 – exf5 20 Dd5+ Le6 (ellers kommer Sf7+, Sh6++, Dg8+ og Sf7 med kvalt matt) 21 Dxe6+ Kh8 22 Sf7+ Txf7 23 Dxf7 og hvit er bonde over med bedre stilling. Om 19 – h6 20 Sxe6 og bindingen 20 – Te8 gir ingen problemer pga. 21 d5 og hvit er to bønder over. Så langt er alt vidunderlig – men hva med muligheter for motangrep ved hjelp av c-linja som svart behersker? Jo – den kritiske varianten er 19 – Sxd4! Analyse-diagram:

5

Først ser vi at 20 exd4 exf5 21 Dd5+ fortsatt vinner: 21 – Le6 22 Sxe6 Tc1+ 23 Txc1 Txcl+ 24 Lf1. Hvit har vunnet materiell og i nedsfall kan han konsolidere stillingen sin, men hva som er viktigere, han angriper fremdeles og har

en dødbringende avdekkersjakk for hånden – ingen problemer her. Et svart motangrep? De hvite brikkene henger og den hvite kongen er overlatt til seg selv. La oss se.

20 exd4 Tc1+ 21 Txcl Txcl+ 22 Lf1. Om nå 22 – Lb5! 23 Txb5! Dxb5 24 Dxe6 matt. Flott. En siste sjekk: Hva om svart i denne varianten spiller 22 – Da6 med egen mattrussel? 23 h4 hindrer tap, men det vinner ikke heller. Har all regningen vært forgjøves? Vil dyktig forsvarsspill her overvinne det klassiske tema?

Hva mener du?

Partiet fortsatte (fra diagram 3):

18 Sg5! f5 Aljechin – Golombek oppstillingen. 19 Txf5! Sxd4! 20 exd4 Tc1+ 21 Txcl Txcl+ 22 Lf1 Da6 23 Tf8+ Kxf8 24 Df4+ Ke8 25 Dxc1! Og hvit blir offiser over og vinner. Dette var særlig vanskelig å se før det 18. trekk pga. to psykologiske faktorer – løsningen er et trekk bakover langs en diagonal, en notorisk blin flekk når en regner varianter, og "gjennom" bonden på e3, det er lett å glemme at den er borte. Også når en angriper er det lettest å se "framover", f.eks. dukker 25 Df7+ opp raskere når en ser på diagram 3.

Ialt tok det meg 20 minutter med nitid gransking å avklare og sjekke de overstående varianter. Igjen, det er innlysende at det lønner seg å kjenne klassikerne. Og til slutt, ja, det er nyttig å være sjakkklærer, men enda nyttigere er det å studere sjakk.

HASTINGS SUMMER SCHOOL OF CHESS

(for young chess players 10-17)

LEARN ENGLISH – LEARN CHESS

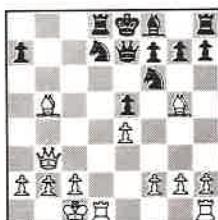
A language holiday will take place in Hastings, England, the home of the famous Hastings Chess Club, from July 04th to July 25th 1986. Accommodation in families, Video chess in English, Chess practice with participants from France, Belgium, Switzerland, Holland, Germany, Canada. Tournaments, blitz etc. Sports and culture program.

Contact: Mr. Mike McBride (chess dep.), Homestay, 5 rue Boudreau, 75009 Paris, France. Tel: (Paris) 42 65 50 40.

Damen til g6 var utveien svart hadde satt sin lit til. Denne type trekk – et langt trekk over en del av brettet som tidligere har vært utilgjengelig (her pga bonden på e6) er lett å overse. Nå ser det ut til at drømmbytte er tvang, og hvite angrep stopper opp.

Og nå en saklig avsporing. Jeg er ikke i tvil om at følgende klassiske stilling, lagret et sted langt bak i hukommelsen, var bryteren som tente ideen til den kombinasjon som følger i partiet.

Morphy – Grev Isouard, Paris 1862

2

Her avsluttet Morphy et hvirvelvind angrep i elegant stil: 1 Txd7! Txd7 2 Td1 De6 3 Lxd7+ Sxd7 4 Db8+! Sxb8 5 Td8 matt. En ubarmhjertig utnyttelse av utviklingsforsprang, spesielt vakkert at samtlige hvite offiserer er med og setter matt. Med dette for øyet ser du vel det skjulte poeng bak hvits spill i dagens eksempl. Tilbake til diagram 1:

15 e6!!

Denne bonden er giftig: 15 – fxе6 16 De7 matt. 15 – dxe6 16 Td8 matt, og 15 Dxe6 16 The1 og uff, dronninga. Om 15 Dxg7 16 exd7+ Sxd7 (16 – Ld7 17 The1+ og Td8 matt) 17 The1+ De5 18 Txe5+ Sxe5 19 Td8 matt. Opplagt en hyldest til Morphy, i ny drakt. Partiet fortsatte:

15 – d5 16 Txd5 Sc6 17 e7!

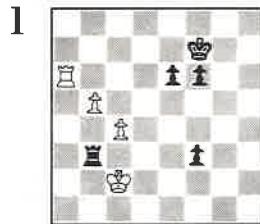
Truer tåmet på f8 og fornyer mattrussen på d8.

17 – Sxe7 18 Td8+! Kxd8 19 Dxf8+ 1-0
En original klassisk ouverture, men basert på kjennskap til klassiske temaer.

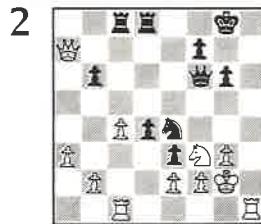

KOMBINASJONER

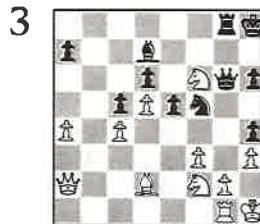
servert av Jonathan Tisdall

Svart trekker

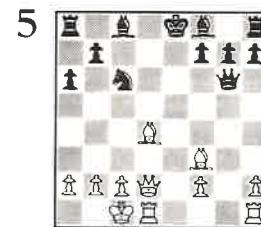
Svart trekker

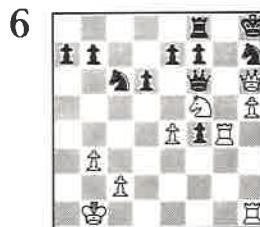
Svart trekker

Hvit trekker

Hvit trekker

Hvit trekker

LØSNING PÅ KOMBINASJONOPPGAVENE I NR. 2/86.

1. Et flott eksempel på oppklaringsoffer. Muligheten av å åpne h-linja husker vi fra kombinasjoner som ble behandlet i nr. 1 og 2; 1 - Lb5! 2 axb5 Shg3+ 3 Sxg3 Sxg3+ 4 hxg3 hxg3+ 5 Kg1 Lc5+ 6 Sxc5 Th1+ 7 Kxh1 Th8+ 8 Kg1 Th1+ 9 Kxh1 Dh8+ og 10 - Dh2 matt. Første trekket rydder åttenderaden slik at dronninga kan komme med i angrepet.

2. Dobbeltsjakkens styrke har vi sett i denne spalten før: 1 Ta8+ Kxa8 2 Da1+ Kb8 3 Da7+!! Kxa7 4 Sc6++ og 5 Tal matt. (Wahl - Bjarnason, Malmö 85)

3. En super kvalt matt: 1 Sxe4 Scxe4 2 Txe4 Sxe4 3 Txe4 Dxe4 4 Sg5! Dg6 (det truer Dxh7 matt) 5 Dxh7+! Dxh7 6 Sf7 matt!

4. Nok en demonstrasjon av dobbeltsjakkens styrke. 1 Dxh7+ Kxh7 2 Sxf6++ Kh8 3 Sg6 matt.

5. 1 e6! (ofres for å åpne den lange mørke diagonalen) 1 - fxe6 2 Dxh6+!! Kxh6 3 Th3+ Kg5 4 Lf6+ Kg4 5 Th4 matt.

6. Med det forrige eksempel som ledet-

tråd, skulle ikke denne være altfor vanskelig. 1 Dxh6+ Kxh6 2 Le2+! Lh4 3 Txh4+ Kg5 4 f4+ Kxh4 5 Td3 og 6 Th3 matt kan ikke forhindres. "Minuspoeng" til den som ikke så svarts 2. trekk - når en offrer dronning og tårn i et virkelig parti, er det å foretrekke at en vet motstanderen blir matt til slutt.

Simen 2-2 mot Pia Cramling

Vår stormester Simen Agdestein spilte første uke i mars en oppvisningsmatch over fire partier mot svenskenes kvinnestjerne, IM Pia Cramling (2400). Matchen ble arrangert i Östersund i anledning byens 200-års jubileum. Pia viste god form etter den noe skuffende fjerdepllassen i kvinnekandidatturneringen i Malmö. Hun vant første parti mot Simen som svart i Benkö-gambit, og Simen utlignet i tredje parti i samme åpning.

SISTE: Oslo Schakselskap vant lag-NM for sjuende år på rad. Referat i neste nr.

Spill i Frankrike

av Ingrid Dahl

Den 10. internasjonale kvinneturneringen i Hyères, Frankrike ble avholdt i tiden 29/3 - 9/4, med undertegnede som første norske deltaker.

Deltakerlisten røpet stor spredning i spillestyrke, fra eksverdensmester Gaprindashvili og GM Semjenova til lokale spillere med 12-1300 i rating.

De to russerne la programmessig beslag på de to første plassene, selv om det etter halvgått løp så meget lyst ut for Sheila Jackson. Hun sprakk imidlertid, og måtte ta til takke med 6 poeng.

Selv spilte jeg som vanlig en del remiser, nærmere bestemt sju, og i tillegg kom ett tap og tre vinster. Blant mine motstandere var tre IM-er (Makai, Grosch og Angelova), så selv om mine seiere kom mot antatt svakere spillerer er jeg meget godt fornøyd med resultatet.

I den viktige sisterunden var jeg kanskje noe heldig med motstander, en lavere ratet spiller som hadde begynt meget bra men sprukket mot slutten av turneringen. Jeg var innstilt på å satse alt for å vinne, da $6\frac{1}{2}$ poeng ville gi pengepremie. Og det gikk letttere enn ventet:

Hvit: Helga Luft, Vest-Tyskland

Svart: Ingrid Dahl, Asker

DRONNINGGAMBIT, Tarrasch

1 d4 Sf6 2 c4 e6 3 Sc3 c5 4 e3 d5 5 cxd5 exd5 6 Sf3 Sc6 7 Le2 a6 8 a4 cxd4 9 Sxd4 Ld6 10 Lf3 Lc7 11 Sde2 Le6 12 0-0 Se5 13 Sg3 Sxf3+ 14 gxf3 0-0 15 Sce2 Sd7 16 Sd4 Dh4 17 f4 Lh3 18 Tel Sf6 19 Sdf5 Lxf5 20 Sxf5 Dh3 21 Se7+? Kh8 22 f3 De6 23 Sxd5 Dxd5 24 De2 Tfd8 25 e4 Lb6+ 26 Le3 Lxe3+ 27 Dxe3 Dd2 28 Db3 Dxf4 29 Tad1 Tac8 30 Dxb7 Dxf3 31 Txd8+ Txd8 32 Dxf7 Dg4+ 33 Kf1 Td2 34 Df8+ Sg8 35 Tc1 Dg2+ 36 oppgitt 0-1

Resultater: 1. GM N Gaprindashvili, Sovjet 9/11 2. GM L Semjenova, Sovjet 8 3. GM A van der Mije, Nederland 7 4-13. GM E Polirhroniade, Romania, IM T Csonkics, Ungarn, B Sathe, India, IM L Kristol, Israel, Janus, V-Tyskland, IM S Makai, Ungarn, Wohlers, V-Tyskland, IM M Grosch, Ungarn, IM P Angelova, Bulgaria, og Ingrid Dahl, Norge, alle $6\frac{1}{2}$ 14-15. IM S Jackson, England, GM Karakas-Ladanyi, Ungarn, 6 (35 deltakere)

NSb helsar på kretsformennene:

IVAR BERRI

Nord-Trøndelag Sjakkrets

Klubb: Stjørdal
Yrke: Lærar i vi-aregåande skole
Alder: 37 år
Ugift
Kretsformannsia 1981

Korleis er det å vere kretsformann i norsk sjakk i dag?

Dette er jo ein liten krets som hompar og går, og vi har vel heller liten aktivitet. Det har lett for å bli ein del unødvendige bagatellar å irritere seg over. Så som å få inn kontingensten kan vere vanskeleg nok.

Ja korleis er økonomien?

Vi har lite pengar. Medlemskontingen er kr. 100 pr. klubb. Ellers har vi fått 1000 kroner frå fylket.

Det virkar ikkje som om du har noko å skryte av?

Vel, det positive måtte vere at vi har ein del bra spelarar.

Kva vil du seie om kontakta med klubbanne.

Den er bra. Som sagt er vi ein liten og oversiktleg krets. Men stundom er det vanskeleg å få svar hos enkelte. Det bør leggjast større vekt på administrasjonen. Mange tar den berre som eit nødvendig onde.

Og drifta av forbundet, er den bra?

Ja. Det er jo frå der den aktiviteten vi har kjem. Seriesjakken for eksempel. Hos oss vart alle med og alle kampane vart spela. Det kostar naturlegvis ein del, men eg trur ikkje økonomien blir noka hindring for fortsatt satsing.

Kva kan gjera for å auke medlems-talet?

Eg meiner det er gunstig å prøve å ri på mediabølgjer. F.eks. Fisher-Spasskij-kampen i 1972 ga eit negativt bilde av sjakkmen, men var likevel god PR. Vi må inn i media. Og her og nå har vi Agdestein og NM i Steinkjer som stikkord. Ellers må vi få bort oppfattninga at sjakk er noko spesielt, for spesielle folk. Sjakk er for alle.

STEINKJER SJAKKLAG

minner om
sommerens store begivenhet

NORGESMESTERSKAPET 1986

KOMBINER SJAKK OG FERIE I HERLIGE TRØNDELAG
TA TUREN TIL STEINKJER – BYGDENES BY!

- * Meget gode spilleforhold på den moderne Steinkjer videregående skole (få trapper samt heis).
- * Flott beliggenhet med store grøntareal like ved Guldbergaunet Camping.
- * Fridrettsarena, tennisbaner, Steinkjerkallen, fotballbaner, laksefiske, alt på Guldbergaunet!
- * Hoøya og Paradisbukta – byens mest populære bade og utfartssteder.
- * Stort SHOW der flere kjente stormestre deltar!
- * SIMEN AGDESTINE har meldt sin ankomst, og dette blir siste test før junior-VM
- * Hans majestet KONG OLAV har satt opp sin pokal som tilfaller norgesmesteren.
- * "Sjakkutsalget" vil være på plass med kjempeutvalg!
- * Computerstand – v/firmaet Miljø-produkter.
- * GODE KOMMUNIKASJONER BÅDE NORD– OG SØROVER.

NB: Alle juniorer, kadetter og hilleputter som ønsker å spille i andre klasser skal betale seniorkontingent (kr. 290).

FULLSTENDIG INNBYDELSE FINNER DU I NORSK SJAKKBLAD NR. 1/86
PÅMELDINGSFRIST 25. MAI (DERETTER TILLEGGSAVGIFT)

For nærmere opplysninger/påmelding:

ARNE O TRANA
OGNDALSVN. 93
7700 STEINKJER
Tlf. 077/64805

Vel møtt til trivelige sjakkdager på Steinkjer!

NORGES GRAND PRIX

KLASSE III

1 Øystein Sæther, Elverum	62
2 Terje Torgersen, Evje	47
3 Tommy Sande, OSS	46
4 Hans M Eikseth, Trondhjems	44
4 Stein M Vedal, Brønnøysund	44
6 Ole P Skårås, Elverum	42
7 Øyvind Sørli, Arbeidernes	40
8 Lars Hjelmås, Gjøvik	35
9 Tor Arne Paulsen, Hammerfest	34
10 Arne R Simensen, Fredrikstad	31

KLASSE IV

1 Øystein Sæther, Elverum	103
2 Arne R Simensen, Fredrikstad	63
3 Ole Petter Skårås, Elverum	61
4 Øyvind Sørli, Arbeidernes	56
5 Hans M Eikseth, Trondhjems	54
6 Lars E Andersen, Brønnøysund	41
7 Finn A Jørgensen, Mo	37
7 Thorstein Olsen, Aalesund	37
9 Bjørn Fløtten, Kirkenes	34
9 Jon-Åge Ellefsen, Fredrikstad	34

KLASSE I

1 Mikael Rølvåg, Steinkjer	63
2 Ragnar Edvardsen, Drammen	54
3 Jens Eilertsen, Steinkjer	50
4 Magnus Aanstad, Kristiansund	44
5 Knut L Tangen, ASKO	43
6 Årstein Justnes, Kristiansand	34
6 Ole Smeby, Øksfjord	34
8 Rune Kristiansen, Moss	33
9 Anders Øvergaard, Løten	31
10 Tore Kolås, Volda	30

KLASSE II

1 Knut H Storland, Randaberg	60
2 Årstein Justnes, Kristiansand	48
3 Rune Kristiansen, Moss	44
3 Helge Wessel, Kristiansand	44
5 Gjermund Sørseth, OSS	40
5 Tore Kolås, Volda	40
7 Ole A Hagen, Asker	37
8 Tommy Sande, OSS	36
9 Jim Christensen, Mo	31

Øystein Sæther (15) setter rekord i klasse 4 og leder også klasse 3. I bakgrunnen Petter Haugli som jakter på ledelsen i mesterklassen.

Gruppe A

1. Simen Agdestein, OSS	2557	+12	+13	+05	+04	+02	+03	6
2. Frank Hovde, Steinkjer	2143	+07	=10	+08	+11	-01	+12	4½
3. Magnus Aanstad, Kristiansund	1981	+25	=08	=11	+10	+04	-01	4
4. Mikael Rølvåg, Steinkjer	1817	+26	+15	+13	-01	-03	+14	4

5. J Eilertsen, Steinkjer 4 6. R Larsen, Aalesund 4 7. E Wattø, Aalesund 4 8. K W Strand, Kr.sund 3½ 9. K T Sandum, Kr.sund 3½ 10. T Kolasen, Volda 3 11. E Odde, Kr.sund 3 12. I Korsberg, Molde 3 13. T Strand, Kr.sund 3 14. R Gæsmyr, Trondhjem 3 15. O P Mogstad, Surnadal 3 16. H P Opdahl, Surnadal 3 17. T Langmyhr, Arbeidernes 2½ 18. A Monsey, Trondhjem 2½ 19. T Nærland, Volda 2½ 20. O Ristesund, OSS 2½ 21. A Olsen, Kr.sund 2 22. S O Solheim, Kr.sund 2 23. 5 1 Børstad, Arbeidernes 1½ 24. S Simonsen, Skj 1½ 25. L Nybrett, Surnadal 1½ 26. A O Pedersen, Kr.sund 1

Gruppe B

1. Hans M Eikseth, Trondhjem	1286	+20	=14	+05	+13	-02	+11	5
2. Ø vind Sørlie, Arbeidernes	1371	+29	+15	=13	+08	=01	+07	5
3. Harald Isachsen, Molde	1574	-06	+16	=09	+21	=07	+08	4½
4. Svein Muriaas, Aalesund	1198	-10	+30	-07	+24	+09	+15	4

5. R Aar, Molde 4 6. R Nakken, Volda 4 7. H M Hansen, Surnadal 3½ 9. R Hojem, Kr.sund 3½ 10. B O Olsson, Molde 3½ 11. H J Sand, Aalesund 3½ 12. J Lund, Arbeidernes 3½ 13. B Kamsvåg, Kr.sund 3 14. P E Sandum, Kr.sund 3 15. B Stavik, Molde 3 16. B Hansen, Surnadal 3 17. P Mogstad, Kr.sund 3 18. S Hellevik, Aalesund 3 19. T Olsen, Aalesund 3 20. M Ness, Steinkjer 2½ 21. R Edøy, Kr.sund 2½ 22. J H Lie, Kr.sund 2½ 23. C Martars, Surnadal 2 24. F Breivik, Kr.sund 2 25. J E Karlsvik, Kr.sund 2 26. R Hansen, Kr.sund 2 27. M Osdal, Volda 2 28. G Løvaas, Kr.sund 2 29. M Sand, Aalesund 1½ 30. T M Stølan, Kr.sund ½

sett fikk sjakken i Kristiansund og Midt-Norge maksimal PR.

Så over til det økonomiske. Det viser seg at det er mulig å skaffe penger fra næringslivet. Jeg har regnet ut at årets budsjett for turneringen nærmer seg 20.000 kroner, det meste midler fra næringsliv og kommune. Kreditkassen og Sterkoder Mek. Verksted gikk inn med 5.000 kroner i støtte til Simen Agdesteins opphold, Grand Hotell sørget for gratis rom og mat for Simen de tre dagene, i tillegg til gratis spillelokale og vandrepokal (satt opp i 1984). Vi sendte ut brev til byens forretninger med bønn om støtte til premier – og fikk positiv respons fra de fleste. På toppen av alt sikret vi oss kommunal garanti for et eventuelt underskudd ved turneringen på inntil 2.000 kroner. Det økonomiske gikk i balanse med kommunens hjelp!

Et skikkelig premiebord er en forutsetning for å få de beste til å delta. Dette kom selvsagt i tillegg til pengepremier. Den eneste skuffelsen var liten deltagelse fra resten av landet. Oslo og Østlandet ligger fortsatt langt fra Kristiansund. Men Simen Agdestein kommer tilbake også i 1987!

Det nyter å satse!

Av Åge Olsen,
formann i Kristiansund Sjakkklubb

"Fosnacupen" på Grand Hotell i Kristiansund fra 28. februar til 2. mars ble meget vellykket. Vi har arrangert denne cupen i en årrekke og har hatt som et langsigkt mål å gjøre den til den mest attraktive i Midt-Norge. Det har vi lykkes med. Antall deltakere har økt, til en foreløpig topp med 56 spillere i år.

"Fosnacupen" samler de beste spillerne i Midt-Norge. I år satset vi på å bruke Simen Agdesteins navn til å gjøre turneringen enda mer kjent, og dette mener vi var vel anvendte penger. Turneringen fikk omtale i de store riksavisene som Aftenposten, VG og Dagbladet, i regionavisene og lokalavisene i Midt-Norge. Til og med NTB sendte ut en sak. Under turneringen lot Simen seg intervjuje av lokalavisene i Kristiansund. NRK-Aalesund var på plass og laget intervju med Simen og formannen i Kristiansund Sjakkklubb mens turneringen pågikk. Slik

OSLO GRAND PRIX

26-29/3-86

Gruppe A

1. Einar Gausel, OSS	2286	+10	+27	+11	=14	+15	+07	5½
2. Roar Elseth, Hamar	2338	+44	+32	-07	+23	+08	+04	5½
3. Rune Kristiansen, Moss	1715	+29	-24	+46	+11	+21	+14	5
4. Thomas Heiberg, Stjernen	2295	+20	-15	+17	+18	+14	-02	4½
5. Tore Garberg, SK av 1911	1725	-14	+41	-09	+31	+18	+15	4½
6. Per Omtvedt, Stjernen	2083	-19	+wo	+30	+27	=16	+17	4½

7. P Haug, Tao 4 8. J V Vestly, Sandnes 4 9. K Yndesdal, Nittedal 4 10. J Årstein, Kristiansand 4 11. K O Løken, OSS 4 12. A Øverås, Drammen 4 13. T G Nilsen, Brugata 4 14. N R Grotnes, Brugata 3½ 15. G I Henriksen, Tempo 3½ 16. T Sande, OSS 3½ 17. J Paulsen, Sandnes 3½ 18. T Bratvold, "1911" 3½ 19. A R Simensen, Fredrikstad 3½ 20. T Store, Sjakkamaterene 3½ 21. F Skjemstad, Eiker 3½ 22. Aage Melløs, Strammen 3½ 23. J P Trondsen, Nordstrand 3 24. A H Bæ, Stjernen 3 25. T K Botnen, Asker 3 26. Ø K Bjørne, Eiker 3 27. T M Torgersen, Tempo 3 28. S Johnsen, Kongsvinger 3 29. F Christiansen, Strammen 3 30. K H Storland, Randaberg 3 31. B Haveland, Ski 2½ 32. O Voll, OSS 2½ 33. J K Våge, Randaberg 2½ 34. K E Johansen, Tao 2½ 35. K Nilsen, Randaberg 2½ 36. P Glenn "1911" 2½ 37. E Moë-Nilsen, Fana 2½ 38. E Jordan, Asker 2½ 39. T Letveit, OSS 2 40. O Eriksfallet, Sonum 2 41. H Mathisen, Strammen 2 42. L Sæter, Fredrikstad 2 43. T V Odnes, Arbeidernes 2 44. O A Hagen, Asker 2 45. V Pousson, Stjernen 2 46. J Sandnes, Stjernen 1½ 47. O Lepperød, Stjernen 1½ 48. T Henriksen, Stjernen 1½ 49. D A Andersen, Marker 1½ 50. H Berge, Skien US 1½ 51. L Valle, ASKO 1½ 52. B Zachariassen, Eve 0/2

Gruppe B

1. Roar Engen, Bjørkelangen	1554	+09	+17	+07	+12	+06	+02	6!!
2. Øystein Sæter, Elverum	1442	+32	+19	+03	-06	+11	-01	4½
3. Bjørn Sparby, Nittedal	1573	+42	+04	-02	+18	+14	=05	4½
4. Jon Åge Ellefsen, Fredrikstad	1337	+23	-03	+32	=08	+12	+16	4½
5. Sylvia Johnsen, Stjernen	1443	=28	+37	=20	+07	+19	=03	4½

6. E Wrangell, OSS 4 7. B Skaar, Ski 4 8. R Wolf, ASKO 4 9. K L Hansen, Tao 4 10. Ø Andersen, "1911" 4 11. S Glærum, ASKO 4 12. M Iversen, Mona 3½ 13. P Engedal, "1911" 3½ 14. T Borg, ASKO 3½ 15. T Evensen, "1911" 3½ 16. Ø Siljubergsæsen, Nordstrand 3½ 17. T Lilland, Stjernen 3 18. A Bardal, Arbeidernes 3 19. P Byberg, Stjernen 3 20. T Schetne, Stjernen 3 21. V Andersen, Stjernen 3 22. N Engedal, "1911" 3 23. A E Stenarud, Moss 3 24. J Nyaa, Stjernen 3 25. E Halvorsen, Bjørkelangen 3 26. H P Nasdal, Nittedal 3 27. I. Johansen, Oppsal 3 28. B E Glenne, Nordstrand 2½ 29. B Dahl, OSS 2½ 30. A G Claussen, ASKO 2½ 31. K Olsen, Sognsal 2½ 32. A Berge, "1911" 2 33. Ø Dahl, Lerdal 2 34. O Paulsen, Rokaden 2 35. P M Tengesdal, OSS 2 36. Stenarud, Stjernen 2 37. A Roen, Bjørkelangen 2 38. R Jordan, Asker 1½ 39. R Yndesdal, Nittedal 1 40. T Kristoffersen, Fredrikstad 1 41. K Olsen, Drammen 1 42. A I Iversen, Lunner 0/2

Knallinnsats i Oslo Grand Prix i påsken av juniorene Rune Kristiansen, Moss (som slo Knut-Ove Løken og Nils Grotnes) og Roar Engen, Bjørkelangen som vant B-gruppa som han ville.

DET ÅPNE NORDLANDSMESTERSKAPET

Fauske 12-13/4 -86

1. Frank Hovde, Steinkjer	2183	+09	+18	+05	+10	+03	5
2. Mikael Rølvåg, Steinkjer	1874	=04	+21	+15	+06	=05	4
3. Kjetil Volland, Bodø	1961	+07	+21	+15	+06	=05	3½
4. Stein H Vedal, Brønnøysund	1602	=02	=06	+16	+19	=07	3½
5. Jens Eilertsen, Steinkjer	1968	+24	+14	-01	+20	=02	3½

6. F Henriksen, Bodø 3½ 7. F A Jørgensen, Mo 3½ 8. P Holmen, Mo 3½ 9. T Thorstensen, NSF 3 10. L Jacobsen, Fauske 3 11. K-O Isaksen, Bodø 3 12. L Andreassen, Narvik 3 13. G Høseth, Bodø 3 14. O Hermansen, Brønnøysund 2½ 15. A Thorstensen 2½ 16. Ø Jørgensen, Mo 2½ 17. L Ruud, Narvik 2½ 18. K F Isaksen, Bodø 2 19. R Borøy, Fauske 2 20. J Christensen, Mo 2 21. S-A Moen, Bodø 2 22. I Eliassen, Bodø 2 23. T Michaisen, Bodø 2 24. E Korsmo, Mo 2 25. O Gaustad, Bodø 1½ 26. T Andersen, Fauske 1 27. I Grundstad, Bodø 1 28. K Kristensen, Bodø 1 29. J Jamli, Mo 1 30. B. Grundstad, Bodø ½

ØKSJØRDsjAKKEN

22-24/3-86

1. Ole Smeby, Øksfjord	1900	+07	=02	+03	+04	+12	+11	5½
2. Svein Erik Hansen, Hammerfest	1898	+11	=01	+06	+05	+04	-03	5
3. Tor Arne Paulsen, Hammerfest	1621	=04	+05	-01	+06	+08	-02	4

4. V Paulsen, Hammerfest 3 5. J G Bakke, Alta 3 6. T Walseth, Alta 3 7. I Burchard, Hammerfest 3 8. T Romsdal, Alta 3 9. R Finjord, Øksfjord 3 10. L R Antonsen, Hammerfest 3 11. J I Larsen, Hammerfest 2½ 12. J E Bang, Alta 2½ 13. I Bye, Øksfjord 2½

DET ÅPNE NM PÅ GAUSDAL HØIFJELLSHOTELL

31/3-6/4 1986

1. Ivar Bern, Bergens	2139	+47 +03 +07 =08 +20 -02 +16 +06 +04 7½
2. Jonathan Tisdall, Brugata	2482	+36 +23 +22 +05 =04 +01 -03 +09 +07 7½
3. Knut J Helmers, Stjernen	2470	+56 -01 +49 +21 +27 +05 +02 =04 +17 7½
4. Pee wee van Vorthuysen, Nederland	2290	+19 +67 +28 +24 =02 =16 +26 =03 -01 6½
5. Nils R Grotnes, Brugata	2202	+72 +25 +20 -02 +08 -03 +28 +11 =10 6½
6. Lars Hjelmås, Gjøvik	1553	=21 +49 =23 =39 +54 +66 +10 -01 +15 6½
7. Vidar Ingebretsen, ASKO	1973	+30 +13 -01 =36 =22 +34 +18 +08 -02 6
8. Jan Persson, Sverige	2110	+31 +39 +58 =01 -05 +13 =15 -07 +21 6
9. Eirik Gullaksen, Bergens	2026	=37 =29 +44 =18 +12 =11 +20 .02 +28 6
10. Jon Kristen Våge, Randaberg	1768	-62 +52 +31 +38 +14 =15 -06 +36 =05 6

11. S Sollid, OSS 6 12. R Djurhuus, Elverum 6 13. Ø Brekke, Brugata 6 14. H Hvide, Bergens 6 15. C Varrone, ASKO 5½ 16. Å Kristiansen, Kristiansand 5½ 17. O P Skårås, Elverum 5½ 18. L Kverndal, Stjernen 5½ 19. H Wessel, Kristiansand 5½ 20. S Johnsen, Kongsvinger 5 21. J Synnestvedt, Nordstrand 5 22. N-E Moe-Nilssen, Bergen 5 23. K H Storland, Randaberg 5 24. J Christensen, Randaberg 5 30. W Øverås, Ganddal 5 31. F Lørck, Jarl 5 32. M Bergstrøm, Sverige 5 33. H I Kongevoid, Moss 5 34. L F Olsson, Sverige 4½ 35. J Berg, Tønsberg 4½ 36. B Zackariassen, Arendal 4½ 37. J Steinsvik, OSS 4½ 38. Hellesey, Fyllingsdalen 4½ 39. S Skogen, Eiker 4½ 40. P I Holmen, Mo 4½ 41. P Middelthon, Bærum 4½ 42. T Torgersen, Evje 4½ 43. H Bakken, ASKO 4½ 44. Ø Sæther, Elverum 4½ 45. H Rise, Stjernen 4½ 46. L Valle, ASKO 4½ 47. T Sande, OSS 4 48. L O Bjørnes, Kristiansand 4 49. R Monge, Ganddal 4 50. D Takle, Fana 4 51. T Andreassen, ASKO 4 52. O Ristesund, OSS 4 53. O Fystro, Sjakkameratene 4 54. J Elvebak, Mo 4 55. S Simonsen, Ski 4 56. O Øye, Nordstrand 4 57. T Olsen, Aalesund 4 58. S Løvåsdal, Asker 3½ 59. H Sjøl, ASKO 3½ 60. T Gulliksen, Stjernen 3½ 61. T Christenson, Nordstrand 3½ 62. R Kvassheim, Ski 3½ 63. L Gulliksen, Stjernen 3½ 64. E Hansen, Randaberg 3½ 65. L E Andersen, Brønnøysund 3½ 66. J Svenske, Strømmen 3 67. P Solberg, Nordstrand 3 68. P M Tengesdal, OSS 3 69. K O Johansen, Nordstrand 3 70. I Skogen, Eiker 3 71. J Majors, Gjøvik 3 72. J Svindal, Sjakkameratene 3 73. M Hagen, Asker 2½ 74. R Fredriksen, Stjernen 2½ 75. A Abrahamsen, Sjakkameratene 2½ 76. R Yndesdal, Nittedal 2½ 77. T Olsen, Sjakkameratene 2

Bombe av Bern

Sjakken er rund, og sjærerende. Bare spør bergenseren Ivar Bern som i påsketuka havnet i det slagne felt med 4 poeng i uttagningsturneringen for juniorer. Uka etter laget han oddsbombe ved å vinne "Det åpne NM" foran storfavorittene Tisdall og Helmers. En imponerende prestasjon selv om deltagelsen i mesterskapet ikke er fullt så sterk som for noen år siden. Ivar var i problemer mot Helmers i 2. runde, men lyktes perfekt med en svindel. Han måtte senere gi tapt for Tisdall som på sin side måtte gi tapt for Helmers som takk for sist fra påsketurneringen. De tre hadde dermed slått hverandre rundt. Kva-

litetspoengene viste seg å gå knepent i Berns favør på samme måte som Einar Hatlebakk snøt Tisdall og Helmers ifjor. Men poengene ble i allefall delt.

Årets andre sensasjon med sannsynligvis største rating gevinst var 15-årige Lars Hjelmås fra Gjøvik. Han serverte til dels feiende flott spill. Det blir spennende å følge han i tida framover.

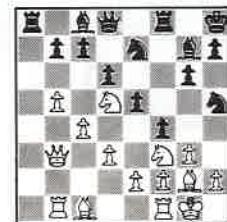
Årets Åpne NM var imponerende nok det 17. på rad på Gausdal Høifjellshotell og markerer kontinuiteten i dette usedvanlige samarbeidet mellom hotelløt og Arnold J Eikrem. Den nye kongressavdelingen (åpnet 1982) bød også denne gang på førsteklasses spilleforhold.

7. runde:

Ivar Bern kommenterer:

Hvit: Ivar Bern, Bergens
Svart: Årstein Justnes, Kristiansand
ENGELSK

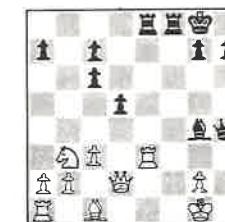
1 c4 Sf6 2 Sf3 g6 3 g3 Lg7 4 Lg2 0-0 5 0-0 d6 6 Sc3 Sc6 7 Tb1 a5 8 a3 e5 9 d3 Sh5(?) En forfeilet plan (subjektiv oppfatning). Bondeframstøtet f7-f5-f4 svekker de hvite sentrumsfelten ytterligere, og er i realiteten ganske harmløst! Bedre er 9 - Sd4. 10 b4 axb4 11 axb4 f5 12 Sd5 Se7 13 b5 Kh8 14 Db3 f4 14 - Sxd5 15 cxd5 b6, for å utsette hvits dronningfløytmassasje, er 16 Sg5 interessant. Teksttrekket sveker e4, men er et forsøk på å skape motspill.

15 b6! Sxd5 15 - c6 er dårlig etter 16 Sc7 Tb8 17 Sg5 Tf6 18 Se4 Tf8 19 Da3 c5/d5 20 Sg5 Tf6 21 Da7. 16 cxd5 cxb6 17 Sd2 fxg3 18 hxg3 Lg4 19 Te1 Ta6 20 Sc4 Df6 21 Le3 Lh6 22 Lxb6 Tf7 23 Db4! Lf8 Eller 23 - Td7? 24 Sxe5 Txb6 25 Dxf4 og hvit vinner. 24 Sd2 Ld7 Hvis 24 - Lf5 så 25 Se4 Lxe4 26 dxe4 med

Arnold J Eikrem delte ut mange premier til Gausdalvinneren Ivar Bern (t.h.) og enda yngre Lars Hjelmås. Bern var naturlig nok også beste junior, og Hjelmås aldeles suverent beste kadett og vinner av klasse 3.

planen Lh3 og total kontroll av innkomstfeltene i c-linja. Men ikke 25 g4? Sf4 26 gxf5? Txb6 27 Dxb6? Dg5 og matt i neste. 25 Se4 De7 26 Te1 Sf6 27 Sg5 Tg7 28 Dh4 Se8? Bukker stygt, men er det eneste trekket som hindrer det avgjørende Tc7. 29 Ld8! 1-0

Jonathan Tisdall kommenterer:

Hvit: Jon Kr. Våge, Randaberg
Svart: Lars Hjelmås, Gjøvik
FRANSK

1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sd2 Sc6 4 Sgf3 Sf6 5 e5 Sd7 6 Sb3 Le7 7 c3 Langsomt. Bedre er 7 Lb5 med liten fordel for hvit. 7 - f6 8 exf6? Bedre er 8 Lb5 fxe5 9 dx5 0-0 10 De2 De8! med likt spill, Ljubojević - Hübner, Montreal 1979. Teksttrekket gir svart en komfortabel og rask utvikling. 8 - Lxf6 9 Lb5 0-0 10 0-0 e5 11 Lxc6 En vanskelig avgjørelse, men svart står allerede bedre med trykk mot sentrum. 11 - bxc6 12 dxe5 Sxe5 13 Sxe5 Lxe5 14 Te1? En bukk som gir anledning til et hvirvelvindangrep. Hvit kan ha trodd at den kommende kombinasjon bare ga remis. Bedre var 14 f4 med ideen Le3 og hvit har en sikker stilling, selv om løperparet gjør at svarts stilling er å foretrekke. 14 - Lxh2+ 15 Kxh2 Dh4+ 16 Kg1 Dxf2+ 17 Kh2 Dh4+ 18 Kg1 Lg4! Svarts utviklingsforsprang betyr at angrepet bør være avgjørende, og ikke bare ende med evig sjakk - men variantene på beregnes nøyne. 19 Dd2 Tae8 Eliminerer en av de få hvite brikker som er utviklet og som deltar i forsvaret. 20 Te3! Det beste.

20 - Tf1+! Et vakkert taktisk poeng. Svart bryter gjennom eller fjerner Te3 med fordel. 21 Kxf1 Dh1+ 22 Kf2 Tf8+ 23 Kg3 Eller 23 Tf3 Lxf3 24 gxf3 Txf3+ 25 Ke2 Df1 matt. Hvit kan spille det bedre 24 Ke3, men 24 - Dg1+ 25 Df2 Te8+ 26 Kf3 Tf8+ 27 Lf4 Txf4+ vinner lett. 23 - g5! 0-1
Det finnes ikke forsvar mot Dh4 matt. En delikat oppvisning som får meg til å tenke på en fin ting ved ratingsystemet i England. Der blir juniorskollere regnet for å være 120 Elo-poeng over sitt egentlige tall som kompensasjon for rask framgang. Det hindrer ikke juniorene fra å begå partier som dette, men det gjør det mindre sårende.

Hvit: K Helmers - Svart: Tisdall

DRONNINGINDISK

1 Sf3 Sf6 2 c4 e6 3 d4 b6 4 a3 La6 5 Dc2 Lb7 6 Sc3 c5 7 e4 cxd4 8 Sxd4 Sc6 9 Sxc6 Lxc6 10 Lf4 Sh5 11 Ld2 Db8 12 g3 f5 13 Ld3 Lc5 14 0-0-0 Db7 15 The1 fxe4 16 Sxe4 Sf6 17 Lc3 Le7 18 Sg5 b5 19 cxb5 Ld5 20 Sxh7 Txh7 21 Lxh7 Dxb5 22 Lg6+ Kd8 23 Kb1 Lxa3 24 Lxf6 gxf6 25 Txd5 Dxd5 26 Dc3 Lxb2 27 Kxb2 f5 28 Df6+ Kc8 29 Dc3+ Kb8 30 Df6+ Kc8 31 Df8+ Kc7 32 Tc1+ Kb6 33 Db4+ 1-0

Problemisten

Redaktør: Nils G.G. van Dijk, Åsligrenda 66, 5095 Ulset.

Årsturneringer for 2- og 3-trekkere. Oppgaver og løsninger sendes spaltenens redaktør.

3315 E.Etmishev
USSR

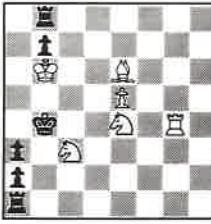
Matt i 2 trekk

3316 G.Ageev, USSR

Matt i 2 trekk

3317 R.Notaro
Italia

Matt i to trekk
B) Ba2 → e3

3318 A.Dombrovskis
USSR

Matt i 2 trekk

Oppgavene i dag.

3317 er en twilling med forskjellig løsning i stilling A og B. 3318 inneholder forspill og div. forsøk. Tematiske forsøk også hos Prins og Ahues. Så et sjeldent fenomen: Far (Odd) og sønn fra Hamar viser hver sin 3-trekk!

Løsninger til 4/5 og 9/10 - 85.

3299 Larsen. 1 Te7, tr./L-/Lc4/Sxc3/Sd4, 2 Sd7/c4/Dd4/Txe6/Dx3#4. Fire gode halvbindingsvarianter. 3300 Skogsenden. Forsøk: 1 Ld6? Da6! 1 Le5? Da1! Løsning: 1 Lxf4, tr./Da6/Da1, 2 Ld2/Ld6/Le5#! Vladimirov-tema, dvs. at hvit setter matt med de samme trekk som innledet forsøkspillet, og mot de samme parader som hindret dette! Et vanskelig tema å hankses med!

3301 Larsson. Forsøk: 1 S-?/Sxg4? Le3/Lg8! Derfor: 1 Sc4! En duell om kontroll av de hvite linjer. 3302 Jönsson. 1 Lf3/Be4/Kg6? Lxb3/Sf3/cxd5! Løsning: 1 Kf6! Kun en frigjøring fører frem. 3303 Fedorovich/Bogdanov. A) 1 Ta4. B) 1 Td1. Etter 1 - c3/g3/Sel opptrer de samme matttrekk, men syklisk forskjøvet. 3304 Larsen. 1 Ld4, dxc4/Dxc8/Th8, 2 Sb6+/Tcxc8+/La6 som alle tre ender i bindingsmattbilder etter god gammel bøhmisk oppskrift. 3305 Bakke. 1 Sd4+! Ka5/Kc5/Kb6/Kb4, 2 Sc6/Sb5/Sb3/Sc2+. En overraskende fluktfelt givende sjakkknøkkel. 3306 Bogdanov. 1 Tdd7/Thd7? Ld8/Le7? 1 Td6! Ld6/Lc7/Lb6, 2 Tc6+/Th8+/Txb6. Enkle bindingsvarianter. 3307 Skogsenden. Kun 1 Sa2! er riktig. De andre S-trekk hindrer matt etter binding av Tb7. Flott. 3308 Blikeng. 1 Sd7? Fin nøkkel. Matt-differensiering, avhengig av hvilken springer som flytter til d3. 3309 Kuligin. 1 Dgl. Forventet halvbinding går over til Grimshaw: (=T/Le3). 3310 Larsen. 1 Sf4! (tr. 2 Dd3#). 1 Th5? strander på Dxc6#.

3311 Ricz. 1 Sce3. Seks enkle varianter etter parader mot 2 Tg4#. 3312 Skogsenden. 1 Sdf3/Sdf5? besvares med 1 - Sxc1/Sxf4, Etter 1 Kc5! svarer hvit omvendt: Sxc1/Sxf4, 2 Sdf5/Sdf3#, Banny-tema. 3313 Backe. Forspill: 1 - Lxd4/Dxd4, 2 Sf6/Sc3+. Men løsningen gir overraskelser: 1 Lc8, tr. /Lxd4/Dxd4, 2 La6/Sc3!/Sf6! Altså omvendt svar på L/D-bindingene. 3314 Jenssen. 1 Lb1, tr. /Tf6/Txf5/Bc5, 2 Sgf4/Le4+/La2+/Dd2+. Penne mattbilder. 1 Lc2? strander på Ta8!!

3319 Henk Prins
Nederland

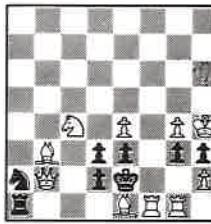
Matt i 2 trekk

3320 H.Ahues, BRD

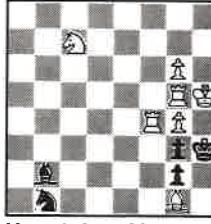
Matt i 2 trekk

3321 Odd E.Backe
Hamar

Matt i 3 trekk

3322 Espen Backe
Hamar

Matt i 3 trekk

Norske klubbaviser

Det står visst ikke så verst til med pågangsmotet og fantasien i mange av klublene. En rask gjennomgang av

Klubbavisene er rimeligvis ganske ulike. Mest imponerende av format var "Tårnuglen" fra Harstad med Knut Holte, Frithjof Vang og Stein Jensen som hovedbidragsytere. Mye bra stoff, og vi merker oss at Leon Leonardsen er blitt Harstad Sjakkklubbs tredje æresmedlem etter Sigurd Thune og Hans Eriksen.

Mens noen klubblaviser nærmest blir døgnfluer som utkommer med et nummer eller to (men likevel rekker å bety noe positivt), er andre en verdifull del av klubbens historie og tradisjon. Slik er det med "Stjerneverdenen" hos SK Stjernen i Oslo som med kortere og lengre opphold er utkommet siden tidlig på 30-tallet. De siste 15 årene har bladet vært stabilt, og det utgis nå i to penne nummer pr. år med Petter Stigar som redaktør.

Enda lengre tradisjon har "Schak-Snak" i Bergens Schakklubb med første nummer

sjakkforbundets arkiv for i vinter brakte for en dag en pen bukett klubbtrykksaker. Resultatet kan ses nedenfor. Vi takker for alle mottatte blader og aner at det kan være flere klubber som har noe å by på. Send inn, og vi lover omtale!

TERMINLISTE

1986

Tid	Arrangement	Arrangør
25. mai	Voldacupen, hurtigsjakk	NGP Volda SK
1. juni	Follo Open Handicap	Ski SK
6-8. juni	Gjøvik Grand Prix	NGP Gjøvik SK
13-15. juni	Rosecupen -86, Molde	NGP Molde SK
20-22. juni	Lærdal Grand Prix	NGP Lærdal SK
30. juni-4. juli	NSFU's sjakkleir, Inderøya, Steinkjer	NSFU
5. juli	NM i lynsjakk, Steinkjer	Steinkjer SL
6-12. juli	Landsturneringen, NM 1986 i Steinkjer	Steinkjer SL
26. juli-3. august	Gausdal International	SK Jarl
4-18. august	Junior VM 1986, Gausdal	SK Jarl
4-8. august	NSFU's sjakkleir, Gausdal	NSFU
8-10. august	Skei Grand Prix, Gausdal	NGP SK Jarl
8-12. august	Gausdal Kadett International	SK Jarl/NSFU
11. august	Jarleslaget, hurtigsjakk	SK Jarl
12-16. august	Peer Gynt Open, Gausdal	NGP SK Jarl
16-17. august	Jarl Cup, hurtigsjakk, Gausdal	NGP SK Jarl
24. august	Ope Møre og R.m.s.hurtigsj.Molde	NGP Møre og Romsd.SK
29-31. august	Sjusjøsjakken,hurtigsjakk,Lillehammer	Lillehammer SS
30-31. august	Prekestolen Grand Prix,hurtigsjakk	NGP Strand SK
5-7. september	Nordstrand Grand Prix, Oslo	NGP Nordstrand SK
12-14. september	Kvinnelandskamp Norge-Danmark(sr.-jr.)	Gjøvik SK
13-14. september	Gjøvik Byjubileum GP, hurtigsjakk	NGP Gjøvik SK
12-14. september	Olav Trygvason Grand Prix, Tr.heim	NGP Arbeidernes SK
19-21. september	NM for juniorlag	Ski SK
26-28. september	Det åpne Rogalandsm.sk., Sandnes	NGP Rogal.I.SK/Sandn.SK
26-28. september	Otta Grand Prix	NGP Otta SK
27-28. september	Bodø Open	NGP Bodø SL
3-5. oktober	Kristiansand Open	NGP Kristiansand SK
4-5. oktober	Vålerturneringen, hurtigsjakk	NGP Våler SK
4-5. oktober	Ålesund Grand Prix	NGP Ålesund SK
10-12. oktober	SK av 1911's 75-årsjubileumsturn.	NGP Sk av 1911,Oslo
11-12. oktober	Torghatten Grand Prix, Brøysund	NGP Brønnøysund SK
17-19. oktober	Kretsmesterskap, anbefalt tidspunkt	Kretsenes
18-19. oktober	KM for lag, Møre og Romsdal	Møre og Roms. SK
24-26. oktober	"Caissa"s Jubileumsturn,Sandefjord	NGP SK Caissa
24-26. oktober	Kalotturneringen -86, Hammerfest	NGP Hammerfest SK
1-2. november	KM individuelt for ungdom	Kretsenes i NSFU
7-9. november	Lillestrøm Grand Prix	NGP Lillestrøm SK
8-9. november	Stjørdal Grand Prix	NGP Stjørdal SK
8-9. november	Varangslaget, hurtigsjakk,Kirkenes	NGP Kirkenes SK
15-16. november	Lag-NM. Seriesjakken	Lokale arr.
21-23. november	NM individuelt for ungdom	Arr. søkes
28-30. november	Sparebanken Grand Prix, Volda	NGP Volda SK
29. november	Askerschadden, hurtigsjakk	NGP Asker SK
6-7. desember	Lag-NM. Seriesjakken	Lokale arr.
27. des.-2. jan.	Internasjonal juniorturnering 1986-87	Arr. søkes

Det haster nå også med planlegging av vårsesongen 1987. Ordinær søknadsfrist for 1. halvår -87 er 1.6.86. Kontakt forbundet snarest!

DAGENS KOMMENTAR:

NSF's
PRESIDENT
GEIR NESHEIM

ELITESJAKKEN

På anmodning fra fjorårets kongress har sentralstyret nedsatt et Elitesjakkutvalg (EU). Den direkte bakgrunnen var et forslag fra Tom J. Johanssen og Knut Böckman om en ny paragraf i NSF's lover om samme sak.

NSF har alltid hatt et ansvar for elitesjakk i Norge. Men forbundets formålsparagraf nevner ikke dette spesielt. Det nærmeste man kommer er at NSF skal "ivareta...spillernes interesser". Dette betyr at det fortløpende må foretas en avveining av hvor store ressurser som kan settes inn til elitesjakk tiltak i forhold til andre områder.

Med vedtaket på fjorårets kongress har man fått et signal om at denne sektoren bør styrkes.

De som har fulgt med i norsk sjakk-debatt noen år, vil antagelig huske tilbake til 1981, da man bla. i Norsk Sjakkblad hadde en frisk meningsutveksling om NSF's ansvar for elitesjakkens vilkår. Den daværende forbundsledelsen understreket ansvaret overfor norsk sjakk totalt, mens de mer sektororienterte innlegg snakket om passivitet, toppspillerflertighet, negligering - og manglende bevilgninger - fra NSF. Bakgrunnen for denne debatten var nok at man i årene forut hadde hatt et styre og en president (Eikrem) som satset mye nettopp på elitesjakk. Men dessverre var økonomien samtidig skral, hvilket medførte behov for populære innstramningstiltak fra den nye ledelsen. Samtidig arrangerte jo stadig Eikrem sine turneringer...

Elitesjakk har klare likhetstrekk med toppidrett først og fremst. Dersom man vil nå toppen, er det helt nødvendig med seriøs trening og jevnlig konkurranseaktivitet. I en individuell idrett som sjakk hviler mye av ansvaret på den enkelte utover. Men det må også foreligge et tilbud fra forbundet til de som vil satse.

Det er her EU forhåpentlig kan markere en klarere profilering fra NSF's side. Utvalgets første konkrete tiltak viser seg å være et organisert treningsstibud. Etter det vedtatte mandat skal dette følges opp av bl.a. kvinnetrening og informasjon om turneringstilbud i inn- og utland.

NSF's offisielle landskampsprogram er som kjent ganske magert. Utover OL-deltagelse 8-landskamper og i visse tilfeller Europamesterskap for landslag går det lenge mellom hver begivenhet. Dette er beklagelig, fordi et aktivt landslagsmiljø antagelig medfører en nivåheving i seg selv. Således bør det ses på om man innen overkomelige rammer kan klare å utvide denne siden av virksomheten.

Det er likevel de individuelle turneringene som gir det bredest og mest relevante spilletilbuddet til den enkelte utøver. Her skal man forøvrig huske at vi i Norge har hatt en relativt høy frekvens av internasjonale turneringer de senere år. Man må utnytte alle mulige kontakter både på forbundsplass og gjennom individuelle kanaler for å få gitt spillere som ønsker det slike tilbud. Her gjelder det selvfølgelig også at spilleren selv må utøve en viss aktivitet.

NSF bør i dette bildet finne sin naturlige plass som arrangør av de offisielle begivenheter som landskamper osv. Det vanlige både her hjemme og i utlandet er at tittelkvalifiserende turneringer arrangeres av klubber o.l., hvor mye av det grunnleggende arbeidet for elitesjakkene må skje i alle fall. Forbundet spiller her inspiratorens og rådgiverens rolle. Unntaksvis bør så NSF kunne oppdre som ren arrangør, f.eks. i jubileumsesonger.

Toppspillernes egen organisasjon, IOFT, har nylig invitert til debatt og samarbeid med NSF om bla. de forhold jeg her har tatt opp. I kjolvannet av dette foregår det for tiden en viss møteaktivitet mellom NSF, EU og IOFT. Jeg tror denne formen for konstruktiv kontakt vil styrke elitesjakk generelt.

Midt i alt dette er NSF's økonomi meget stram. Det sittende forbundsstyre har prøvd å innarbeide en økt satsing på elitesjakk i budsjettet for kommende periode. Men på sikt vil den kaken vi har å dele fort kunne bli for liten. Hertil kommer at man jevnlig må justere kurset etter de signaler kongressen gir for den relative prioriteringen av elitesjakkken. forts. neste side

FORBUNDNSNYTT

Velkommen til Sandane

Vi ønsker Sandane Sjakkklubb i Sogn og Fjordane velkommen som ny klubb i Norges Sjakkforbund. Klubben har foreløpig innmeldt seks medlemmer, og formann er Sverre Folkestad.

Nye Kretsdommere

NSF har etter innstilling fra Reglementsutvalget (RU) autorisert følgende nye kretsdommere: Alf Gudbrandsen, Eiker SK, Kjell M Haug, Sjakkameratene, Steinar Jensen, Narvik SK og Roger Strand, Kristiansund.

Ny utgave av Monrad-systemet

Sentralstyret har vedtatt en ny utgave av NSF's Monrad-system etter forslag fra RU. Systemet er i prinsippet uendret, men

det er foretatt en fullstendig redigering som har gjort teksten bedre og lettere å forstå. Den nye utgaven sendes ut til klubber, kretser, dommere og tillitsvalgte innmeldt seks medlemmer, og formann er Forbundspost i juni.

Frist for ratingrapporter

Ratingrapporter som ønskes regnet med til lista i NSF's julinummer, må være forbundets kontor ihende innen 10. juni.

NM for juniorlag

NSFU har tildelt Ski Sjakkklubb i Akershus arrangementet av årets NM for juniorlag i tidsrommet 19-21. september.

Det er fortsatt mulig å søke arrangementene av NM individuelt for ungdom (21.-23. november) og den internasjonale juniorturneringen ved neste nyttår.

NORGES SJAKKFORBUND

Fremnings vei 3, 0588 Oslo 5, tlf. 02-15 12 41
Bankgiro 6003.30.02508 Postgiro 5 12 47 48

Kontorets åpningstid: Mandag - fredag kl. 09.00 - 15.00

Generalsekretær:

Øystein Brekke
Privatadresse:
Kalbakkeveien 3B
0953 Oslo 9

President:

Geir Nesheim
Heggelivn. 73
0375 Oslo 3
Tlf. 02/41 75 55 priv.
-02/42 19 54 Kontor

Turneringssjef:

Tom J. Johansen
Hurdalsgt. 42 B
2000 Lillestrøm
Tlf. 02/71 15 47

Ordinært medlemsskap (gjennom klubb) inkluderer Norsk Sjakkblad fritt tilsendt. Medlemskontingent for 1986: Seniorer kr. 120,-, juniorer kr. 60,- og lilleputter (født etter 31/8-73) kr. 25,-. Direkte medlemskap koster det dobbelte.

Toppspillere støtter boikott

Den norske "Interesseorganisasjonen for toppspillere" (IOFT) avholdt årsmøte 4. mars og valgte som nytt styre Bjørn Tiller (formann), Knut Helmers og Leif Øgaard.

Etter årsmøtet ble det utsendt en pressemelding vedrørende spørsmålet om OL-deltagelse: "Forøvrig har organisasjonen erfart at NSF ikke akter å sende lag til OL i Dubai da arrangørlandet nekter Israel deltagelse. IOFT finner sterkt å beklage at FIDE gir arrangementet til en nasjon som nekter et annet land deltagelse. På denne bakgrunn har derfor forbundets vedtak om OL-boikott organisasjonens fulle støtte."

Askøy til 1. divisjon

I Vestlandsserien har vinnerne av 2. divisjonsgruppene spilt kvalifiseringskamp om opprykk til 1. divisjon. Resultatet ble: Askøy - Sandnes II 4-1. K A Mork - E Lindholm 1-0, T Eikeland - O Nevestein 1-0, D Hilton - P O Malmin 1-0, T Rasmussen - T Svela 0-1, T Klausen - P M Pedersen 1-0.

Forts. Elitesjakken

Det må således nytenking til. EU arbeider for tiden med tanken om et "elitesjakkfond", noe forøvrig Magnus Monsen tidligere har vært inne på. Fimmes det flere forslag? La oss få litt konstruktiv ideskaping omkring disse emnene!

NYE BØKER

Sahovski Informator

Informator bind 40

Informator feirer med denne utgaven sitt 20-årsjubileum og har grunn til å gjøre det med selvtilfredshet. De har holdt unna for all konkurranses og blitt seriøse sjakkspilleres oppslagsbøker og obligatoriske pensum hvert halvår. 128 stormesterer kommenterer, Karpov og Kasparov til sammen alle 24 partier i VM-matchen. Simen Agdestein er representert med 11 partier pluss fire åpningshenvisninger.

Dansk Skak Union

Thorbjørn Rosenlund:
Nimzowitsch Memorial 85

Gratulasjoner til DSU som følger opp en flott turnering med en høyst presentabel turneringsbok av interesse for alle som

1-9 augusti 1986

Fenix Jubileum

Velkommen til vår åpne internasjonale toppturnering i Borås, en av Vest-Sveriges vakreste og triveligste byer.

Turneringen har invitert en rekke stjerner, f.eks. GM Bilek, GM Forintos og GM Lengyel, Ungarn, og GM Bellon, Spania. I tillegg IM Pia Cramling, og ytterligere 5 IM.

Men "Fenix Jubileum" er åpen for alle!

Vi spiller i utmerkede lokaler på Hotel Grand, og der kan du også bo førsteklasses til spesialpris!

Spilleform: 9 r. Schweizer med betenkningstiden 40 trekk på 2 timer, deretter 20 trekk i timen.

Premiering: 10000/6000/4000/2000/1500/1000 Skr. Dertil ratingpremier på Skr. 500 til hver 12. deltaker.

Turneringen er FIDE-registrert.

Påmelding og informasjon:
Leif Svensson Plogvägen 3 510 45 Sparsör Tel. 033/69114

Startavgift: 250 Skr. sendest senest 30/6 til "Fenix Jubileum", postgiro 51 22 17 - 1

ønsker seg mesterpartier kommentert med ord og ikke bare varianter. Nesten alle deltagerne har levert bidrag. ØB

Batsford

Leonid Shamkovich/Eric Shiller:
Spanish Gambits

En ny bok i Batsfords gambit-serie. Dens ringe format står i mistenklig motsettning til det materialvelde tittelen synes å dekke, men da de samme forfattere tidligere har begått en bok om Jänisgambit og Marshall-angrepet har avstedkommet en rik litteraturflora, forsøker de å unngå tråkking i egne eller andres bed. Avsnittene om disse teoriompleksene pretenderer altså ikke å være fullstendige; til gjengjeld er de aktuelle.

Hva blir det så igjen? Faktisk en god del, deriblant noen sider om det undervurderede Dilworth-angrepet i Åpen Spansk. Alt i alt vil man utvilsomt ha glede av boken hvis man ikke lar seg irritere av at forfatterne har en mening om absolutt alt. Ordet "unclear" synes nemlig ikke å ha funnet veien inn i deres vokabular.

PeSt.

TURNERINGSINFORMASJON

SS=spillested, SA=startavgift, PP=pengepremier, HP=helpensjon, PI=påmelding og informasjon, r=runde, Gr=gruppe.

25. mai: Volda-Cupen. **Hurtigsjakk,** NGP. SS: Volda Rådhus. 6 r. 25 min. pr. spiller og parti. To gr. o/u 1400. SA: 80/40. PP: Gr. A 400-250-150, gr. B 300-200-100, ved minst 40 delt. PI: Egil Arne Standal, 6174 Barstadvik, tlf. 070-61545a og j. Tore Kolås, 6100 Hovdebygda, tlf. 070-66111p.

1. juni: Follo Open Handicap. SS: Vevelstad Ungdomsskole. Tidshandicap etter rating. 9 r. $\frac{1}{2}$ time pr. parti. SA: kr. 75,- sr. og jr. Vandrepromie, pengepremier. Registrering innen kl. 13.00.

6-8. juni: Gjøvik Grand Prix. NGP. Se egen annonse!

13-15. juni: Rosecupen -86 i Molde. NGP. Se egen annonse!

20-22. juni: Lærdal Grand Prix. NGP. (I staden for Sognsdal GP!) SS: Lærdalsøyri skule. 5 r. 1.30/40 trekk. Ei gr. SA: 150/100. PP ved minst 30 delt., over 1600: 1000/600/400, under 1600:600/400/300. Innlagt KM for Sogn og Fjordane,

Intresserad av SCHACKDATORER?

Bli då medlem i Svenska Schackdatorföreningen, SSDF! Som medlem får Du föreningstidningen PLY fyra gånger per år.

PLY innehåller senaste nytt om allt som rör schackdatorer och datorschack. För att fastställa deras spelstyrka spelas ett stort antal partier mot både mänskor och andra datorer.

Medlemskapet 1986 kostar 90 Skr. Beloppet kan betalas inn från norska postkontor till SSDF:s svenska Postgirokonto 41 87 72-0. (I NSB nr. 1/86 sto feil gironummer.)

premie til beste jr. og sr. Registrering fredag innan kl. 20.00. Innkv.: Lærdalsøyri skule, gratis ta med sovepose. Offerdal Hotel. Lindstrøm Hotel. Fjordstuen Hotel. PI: Åge Trulsen, tlf. 056/66333p, 66211a. Magnar Ljøsne, tlf. 056/66460p, 66188a. Adresse: 5890 Lærdal.

30. juni-4. juli: NSFU's sjakkleir, Inderøy, Steinkjer. Informasjon fra NSFU.

5. juli: NM i lynsjakk. SS: Steinkjer Vide-regående skole, Gulberggaunet. Påmelding kl. 12.00-16.00, start kl. 17.00. SA: 50/30.

6-12. juli: Landsturneringen, NM i sjakk i Steinkjer. Se midtsidene i NSB nr. 1/86, samt egen annonse i dette nummer.

26. juli- 18. august: Gausdal Chess Festival med JUNIOR-VM, stormesterturning, kadettturnering, et hav av NGP-turneringer tellende i sesongen 86/87, sjakkleir, lynturneringer. Se egen annonse på tredje omslagssida i NSB nr. 2/86. PI: Arnold J Eikrem, Briskebyvn. 48, 0259 Oslo 2, tlf. 02/552284.

ÅPNE TURNERINGER I UTLANDET:

Danmark: København, 21/6-1/7. **Frankrike:** Grand Prix de Bagneus, 5-13/7. **Sverige:** Schack-SM Malmö, 4-20/7. **Italia:** Caorle, 5-12/7. **Ungarn:** Eger, 16-26/7. **Sveits:** Biel, 20/7-2/8. **Sverige:** Fenix Jubileum, 1-9/8, annonse s. 41. **Berlin:** Summer Open 9-17/8. **Tsjekkoslovakia:** Praha, 15-24/8.

Kopi av innbydelse til overnevnte turneringer kan fås fra NSF ved å sende en frankert (kr. 4) og adressert c5-konvolutt til Frenningsv. 3, 0588 Oslo 5. Opplys hvilken turnering du er interessert i.

BULLETIN

inneholdende samtige partier fra LAG-NM FINALEN

kan bestilles ved å sende kr. 30 til
Norges Sjakkforbund
Frenningsv. 3, 0588 Oslo 5
Bankgiro: 6003.30.02508
Postgiro: 5 12 47 48

Rosecupen 86

NGP

Molde Sjakk lubb inviterer igjennom til sjakkturning i rosenes by!

Tidspunkt	: 13 - 15. juni
Spillested	: More og Romsdal Distrikthøyskole, Molde
Betingelser	: 6 runder. 40 tr./1.30, så 15 tr./30 og så $\frac{1}{2}$ time på resten av partiet. Gruppeinndeling: o/u 1600 Elopoeng.
Startavgift	: Seniorer kr. 160,-, juniorer kr. 100,-.
Premiering	: Gr. A: kr. 1000 - 600 - 300. gr. B: kr. 600 - 400 - 200. Ved minst 35 deltagere. Ellers mange gavepremier.
Registrering	: Fredag 13. juni innen kl. 19.00.
Innkvartering	: RMo Hostel (tidligere Molde Studentheim, brukt under NM -79 og tidligere Rosecupen). Adr. Fabrikkvn. 4/8. Kr. 170,- for to netter inklusive sengetøy. Bestilles gjennom Molde Sjakk lubb.
Påmelding og informasjon: Harald Isachsen, Moldelivn. 26, 6400 Molde, tlf. 072-55584p, 53822a. Molde Sjakk lubb v/ Ove Nilsen, Moldelivn. 68, tlf. 072-53861.	

GJØVIK GRAND PRIX 1986

Gjøvik
125 år

Tidspunkt	: 6 - 8. juni
Spillested	: Odd Fellows selskapslokalet, Sverresgt. 1, Gjøvik
Betingelser	: 5 runder. 40 tr./2 t. deretter 15 tr. på 30 minutter. Gruppeinndeling o/u 1600 Elopoeng.
Startavgift	: Seniorer kr. 140, juniorer kr. 90, lilleputt kr. 60.
Premiering	: Gruppe A: kr. 1200 - 800 - 400 - 200, gr. B: kr. 600 - 400 - 200.
Registrering	: Fredag 6. juni Innen kl. 19.15.
Innkvartering	: Rica Hotel (250 meter fra spillelokalet). Spesialtilbud: Kr. 150,- pr. person m/frokost i dobbeltrom, kr. 225,- i enkeltrom (pr. døgn). Hovedetun ungdomsherberge: kr. 88,- m/frokost (i 4-mannsrom).

Påmelding og informasjon: Bjørn Bergersen, Plogvn. 22, 2830 Raufoss, tlf. 061-91951p 91711a